

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Bakalářská práce

Různé kategorie zisku a jejich informační potenciál

Klára Čepelínová

© 2021 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Klára Čepelínová

Hospodářská politika a správa
Podnikání a administrativa

Název práce

Různé kategorie zisku a jejich informační potenciál

Název anglicky

Different categories of profit and their information potential

Cíle práce

Cílem práce je provést komparaci různých kategorií zisku, sestavit metodickou pomůcku k jejich výpočtu a dále v rámci výzkumu identifikovat vazby mezi jednotlivými kategoriemi zisku.

Metodika

V rámci literární rešerše bude provedena deskripce literárních zdrojů s tematikou různých kategorií zisku a budou identifikovány podmínky pro jejich využití.

Ve vlastní části práce bude na statisticky významném vzorku konkrétních podniků (s primární činností – zemědělská výroba) proveden výzkum zjišťující vazby mezi jednotlivými kategoriemi zisku.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Klíčová slova

Výsledek hospodaření, zisk, podnik, rentabilita.

Doporučené zdroje informací

HINKE, Jana a Dana BÁRKOVÁ. Účetnictví: Aplikace principů a technik. 3., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0331-7.

HRUŠKA, Vladimír. Účetní manuál pro podnikatelské subjekty, aneb, Průvodce účetními operacemi a účetní závěrkou. Praha: Grada, 2016. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-5805-3.

KRÁLOVÁ, Magdalena a Miloslav HEJRET. Zákon o účetnictví: s komentářem. Praha: Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1047-6.

STROUHAL, Jiří. Zveřejňování obchodních korporací. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Účetnictví (Wolters Kluwer). ISBN 978-80-7552-157-6.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Jana Hinke, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 12. 2. 2021

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 15. 2. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 01. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Různé kategorie zisku a jejich informační potenciál" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucí bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 12. března 2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala paní doc. Ing. Janě Hinke, Ph.D. za odborné rady a připomínky, které mi pomohly při zpracování mé bakalářské práce. Poděkování bych též ráda vyjádřila své rodině za veškerou podporu.

Různé kategorie zisku a jejich informační potenciál

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena převážně na výsledek hospodaření, kategorie zisku a rentabilitu, neboť zisk lze považovat za jeden z nejdůležitějších ukazatelů výkonnosti podniku. Literární rešerše obsahuje charakteristiku výkazů důležitých pro stanovení výsledku hospodaření. Dále jsou vysvětleny pojmy související s výsledkem hospodaření a uvedeny manuály dle různých autorů ke stanovení jednotlivých kategorií zisku. Nakonec je charakterizována finanční analýza a zejména jeden z jejích poměrových ukazatelů, rentabilita, která využívá různé kategorie zisku při výpočtu v čitateli.

Ve vlastní části práce jsou na základě vytvořené databáze, obsahující informace o stovce zemědělských podniků včetně výpočtu jednotlivých kategorií zisku, posouzeny vazby mezi těmito podniky. Nejprve je posouzena pomocí korelačního koeficientu těsnost závislosti mezi jednotlivými zisky, tato závislost je prokázána jako silná mezi všemi kategoriemi. Poté je vypočítán podíl dvou kategorií zisku na čistém obrátu firem a následně podíl ostatních provozních výnosů na zisku před zdaněním, protože se zde účtuje většina přijatých dotací. Tyto vazby jsou posouzeny pro skupiny podniků rozdělených podle velikosti účetní jednotky. V případě podílu zisku na obrátu jsou nejlepší výsledky prokázány pro malé účetní jednotky a v případě podílu ostatních výnosů na zisku dosahují nejlepšího výsledku střední účetní jednotky. Nakonec je posouzena rentabilita jednotlivých podniků opět s ohledem na jejich velikost. Rentabilita vlastního kapitálu a aktiv vyšla nejlépe pro velké účetní jednotky, oproti tomu rentabilita tržeb vyšla nejlépe pro malé a střední účetní jednotky.

Klíčová slova: výsledek hospodaření, zisk, vlastní kapitál, podnik, výkonnost, finanční analýza, rentabilita, výkaz zisku a ztráty, rozvaha, výkaz o peněžních tocích

Different categories of profit and their information potential

Abstract

The bachelor thesis focuses mainly on the economic result, the category of profit and profitability, because profit can be considered one of the most important indicators of a company's performance. The literature search contains the characteristics of reports important for determining the economic result. Next, the concepts related to the economic result are explained and manuals are given according to various authors to determine individual profit categories. Finally, the financial analysis is characterized and especially one of its ratios, profitability, which uses different profit categories when calculating in the numerator.

In the practical part of the bachelor thesis, based on the created database, containing information about a hundred agricultural enterprises, including the calculation of individual categories of profit, the links between these enterprises are assessed. First, the tightness of the dependence between individual profits is assessed using the correlation coefficient, this dependence is proved to be strong between all categories. Then the share of two categories of profit in the net turnover of companies is calculated and subsequently the share of other operating income in the profit before taxes, because most of the received subsidies are accounted for here. These links are assessed for groups of companies divided by size of the entity. In the case of the share of profit in the turnover, the best results are demonstrated for small entities, and in the case of the share of other income in the profit, the medium-sized entity achieves the best result. Finally, the profitability of individual companies is assessed again with respect to their size. Return on equity and assets came out best for large entities, while return on sales came out best for small and medium-sized entities.

Keywords: economic result, profit, equity capital, company, efficiency, financial analysis, profitability, profit and loss statement, balance sheet, cash flow

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika práce.....	11
3 Teoretická východiska	13
3.1 Zdroje informací pro stanovení výsledku hospodaření a finanční analýzy.....	13
3.2 Výsledek hospodaření v rozvaze.....	14
3.2.1 Struktura vlastního kapitálu	15
3.2.2 Struktura výsledku hospodaření v rozvaze	17
3.3 Výsledek hospodaření ve výkazu zisku a ztráty	18
3.3.1 Výkaz zisku a ztráty v druhovém a účelovém členění nákladů	18
3.3.2 Provozní a finanční výsledek hospodaření	19
3.3.3 Struktura výsledku hospodaření ve výkazu zisku a ztráty	22
3.3.4 Daň z příjmů právnických osob	23
3.4 Výsledek hospodaření a cash flow	23
3.5 Kategorie zisku.....	25
3.5.1 Výpočet kategorií zisku	26
3.6 Užití zisku při finanční analýze podniku	28
3.6.1 Horizontální a vertikální analýza.....	30
3.6.2 Analýza pracovního kapitálu	32
3.6.3 Analýza poměrových ukazatelů.....	33
3.6.4 Vztahy mezi jednotlivými ukazateli	40
3.6.5 Soustavy poměrových ukazatelů	42
4 Vlastní práce	46
4.1 Těsnost závislosti mezi jednotlivými kategoriemi zisku	46
4.2 Podíl zisku na čistém obratu v závislosti na velikosti účetní jednotky	48
4.3 Podíl OPV na zisku před zdaněním podle velikosti účetní jednotky	51
4.4 Výpočet rentability pro skupiny účetních jednotek různé velikosti.....	52
4.4.1 Rentabilita vlastního kapitálu	53
4.4.2 Rentabilita aktiv	54
4.4.3 Rentabilita tržeb	56
5 Závěr.....	58
6 Seznam použitých zdrojů	60
7 Přílohy	62

Seznam obrázků

Obrázek 1: Pyramidový rozklad ROE (DuPont pyramida).....	44
--	----

Seznam tabulek

Tabulka 1: Kategorie zisku.....	25
Tabulka 2: Další podkategorie zisku.....	26
Tabulka 3: Manuál výpočtu kategorií zisku.....	28
Tabulka 4: Manuál výpočtu dalších podkategorií zisku.....	28
Tabulka 5: Těsnost závislosti vyjádřená Spearmanovým koeficientem korelace.....	47
Tabulka 6: Podíl zisku EAT na čistém obratu.....	49
Tabulka 7: Podíl zisku EBITDA na čistém obratu.....	50
Tabulka 8: Podíl ostatních provozních výnosů na EBT.....	51

Seznam grafů

Graf 1: Jednoduchý boxplot pro posouzení kategorií zisku.....	48
---	----

Seznam použitých zkratk

ZOK – Zákon o obchodních korporacích
ZDP – Zákon o daních z příjmů
VZZ – Výkaz zisku a ztráty
CF – Cash flow
s. r. o. – Společnost s ručením omezeným
a. s. – Akciová společnost
VH – Výsledek hospodaření
EAT – Čistý zisk
EBT – Zisk před zdaněním
EBIT – Zisk před zdaněním a úroky
EBITDA – Zisk před zdaněním, odpisy a úroky
EBITDAR – Zisk před zdaněním, odpisy, úroky a pronájmy
VK – Vlastní kapitál
ZK – Základní kapitál
DM – Dlouhodobý majetek
DHM – Dlouhodobý hmotný majetek
DNM – Dlouhodobý nehmotný majetek
PO / FO – Právnícká osoba / fyzická osoba
FA – Finanční analýza
OPV – Ostatní provozní výnosy
ú. j. – Účetní jednotka
ROE – Rentabilita vlastního kapitálu
ROA – Rentabilita aktiv
ROS – Rentabilita tržeb
ROI – Rentabilita investovaného kapitálu
ROCE – Rentabilita úplatného kapitálu

1 Úvod

Zisk lze považovat za nejdůležitější ukazatel výkonnosti podniku. Jeho výše definuje úspěch firmy pro interní i externí uživatele nebo stakeholdery. Platí, že čím vyšším ziskem podnik disponuje, tím je úspěšnější. Člení se na několik kategorií podle úrovně zdanění a položek ovlivňujících zisk. Určování jednotlivých kategorií zisku je velmi důležité zejména pro manažery, kteří na základě výsledných hodnot činí rozhodnutí, jimiž ovlivňují chod celého podniku.

Zisk je jedním z výsledků hospodaření, opačným případem je ztráta. Čistý výsledek hospodaření se stanoví jako rozdíl mezi náklady a výnosy, které jsou evidovány ve výkazu zisku a ztráty. Pokud jsou výnosy vyšší než náklady, jedná se o zisk představující pro firmu výnos. V opačném případě se jedná o ztrátu, která představuje náklad. Zvýšení zisku, a tedy celkově zvýšení prosperity firmy, lze docílit buďto zvyšováním tržeb z produkce nebo naopak snižováním nákladů.

Výsledek hospodaření se vykazuje nejen ve výkazu zisku a ztráty, ale také v rozvaze, kde se nachází v pasivech a patří mezi vlastní kapitál neboli vlastní zdroje. Výsledek hospodaření uvedený ve výkazu zisku a ztráty musí vykazovat stejnou hodnotu jako v rozvaze. Ve VZZ je nutné rozlišovat výsledek hospodaření z finanční a provozní činnosti. Důležitý je i vztah mezi ziskem a výkazem cash flow.

Základním ukazatelem pro klasifikaci zisku je rentabilita, která je jedním z poměrových ukazatelů finanční analýzy. Pomocí FA firma hodnotí svůj výkon během sledovaného období. Je důležitá pro manažery všech firem, kteří na základě výsledků finanční analýzy vyslovují finanční, investiční a provozní rozhodnutí.

Analýza jednotlivých kategorií zisku je stále aktuální problematikou, kterou se zabývá mnoho autorů. Také finanční analýza, jejíž součástí je výpočet rentability, je velmi oblíbeným tématem posledních několika let a existuje mnoho odborných textů, které se touto problematikou zabývají.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je v teoretické části, na základě přístupu různých autorů zabývajících se touto problematikou, sjednotit metodiku výpočtu různých kategorií zisku. Dále charakterizovat výkazy potřebné ke stanovení výsledku hospodaření a uvést základní poměrové ukazatele finanční analýzy, zejména rentabilitu, která využívá zisk ve svém čitateli.

Ve vlastní části práce, na základě vytvořené databáze obsahující výpočet všech kategorií zisku pro stovku zemědělských podniků, prokázat vazby mezi jednotlivými podniky. Cílem je posoudit těsnost závislosti mezi kategoriemi zisku jednotlivých zemědělských podniků. Dále zjistit, zda mezi podniky členěnými podle velikosti účetní jednotky existují rozdíly v podílu zisku (ve formě EAT a EBITDA) na čistém obratu firem či v podílu ostatních provozních výnosů na zisku před zdaněním, neboť na tomto účtu se eviduje většina dotací na úhradu provozních nákladů přijatých zemědělci. Nakonec pro doplnění komparovat úroveň ukazatelů rentability u skupin podniků různé velikosti.

2.2 Metodika práce

Pro vypracování literární rešerše bude použita deskripce monografických a internetových zdrojů, které se zaměřují na výsledek hospodaření, kategorie zisku, výkonnost podniku a finanční analýzu. Budou vysvětleny jednotlivé pojmy související s výsledkem hospodaření a charakterizovány výkazy potřebné pro stanovení zisku či ztráty. Dále bude vytvořen manuál pro výpočet různých kategorií zisku, uvedena charakteristika a vzorce pro výpočet ukazatelů rentability a stručný popis ostatních poměrových ukazatelů finanční analýzy.

Vlastní část práce bude vycházet z databáze, která obsahuje 100 podniků zabývajících se primárně zemědělskou činností. Tato databáze bude vytvořena na základě údajů ze Sbírký listin obchodního soudu. Pro každý podnik budou uvedeny výsledné hodnoty jednotlivých kategorií zisku EAT, EBT, EBIT, EBITDA, které budou vypočítané dle vybrané metodiky z literární rešerše. Kompletní databáze se všemi vypočtenými kategoriemi zisku bude uvedena v příloze.

Databáze obsahující vypočtené kategorie zisku bude sloužit pro posouzení těsnosti závislosti mezi jednotlivými kategoriemi. Touto problematikou se bude zabývat první kapitola vlastní části práce. Závislost mezi jednotlivými kategoriemi zisku bude zjišťována ve statistickém programu SPSS pomocí korelačního koeficientu.

Ve druhé kapitole bude vypočten podíl čistého zisku na celkovém čistém obratu dle velikosti účetní jednotky. Bude zjišťováno, jaký podíl má EAT na čistém obratu pro průměrné hodnoty podniků rozdělných do kategorií na mikro, malou, střední a velkou účetní jednotku. Poté bude vypočítán podíl zisku před zdaněním, úroky a odpisy (EBITDA) na čistém obratu a budou posouzeny rozdíly v podílech pro jednotlivé kategorie zisku.

Ve třetí kapitole bude posuzováno, jakou měrou přispívají ostatní provozní výnosy na hodnotě zisku před zdaněním (EBT), vzhledem k tomu, že se na této položce ve VZZ eviduje většina dotací přijatých zemědělci. Pro zjednodušení budou podniky opět rozděleny do čtyř kategorií podle velikosti účetní jednotky a výpočty budou vycházet vždy z průměrných hodnot, neboť aritmetický průměr je ve statistickém zjišťování nejčastěji používanou hodnotou při využití obsáhlejších statistických vzorků.

Poslední kapitola vlastní části práce bude zaměřena na výpočty rentability neboli ziskovosti podniku. Bude uveden výpočet ukazatelů rentability vlastního kapitálu, aktiv a tržeb z průměrné a mediánové hodnoty všech uvedených zemědělských podniků. Medián vyjadřuje střední hodnotu a bude použit pro srovnání s průměrem, aby výsledné hodnoty zjišťování byly co nejobektivnější. Pro výpočet bude opět využito rozdělení na čtyři skupiny podle velikosti účetní jednotky.

3 Teoretická východiska

3.1 Zdroje informací pro stanovení výsledku hospodaření a finanční analýzy

Výsledek hospodaření lze stanovit v základních účetních výkazech, převážně v rozvaze a výkazu zisku a ztráty, kde se hodnota výsledku hospodaření musí shodovat. (Strouhal, 2016) Velmi důležité pro podnik jsou i informace, které poskytuje finanční analýza. Údaje musí být dostatečně kvalitní, aby se analýza dala považovat za úspěšnou. Kvalita značně závisí na použitých vstupních informacích, které by měly být komplexní. Základní data jsou nejčastěji čerpána z účetních výkazů. (Růčková, 2010)

Účetní výkazy nutné pro stanovení účetní závěrky dle Králové a Hejreta (2020):

- **Rozvaha (bilance)**, obsahující informace o:
 - struktuře aktiv neboli majetku a zdrojích jeho financování, rozdělených na VK a závazky;
 - finanční situaci podniku, tedy schopnosti dostát svým závazkům;
 - změně položek mezi účetními závěrkami.
- **Výkaz zisku a ztráty (výsledovka)**, který:
 - rozděluje VH na provozní a finanční;
 - sestavuje se nejčastěji v druhovém členění, ale lze jej sestavit i v členění účelovém;
 - zobrazuje vliv jednotlivých nákladů a výnosů na VH a také změnu oproti loňskému roku.
- **Příloha v účetní závěrce:**
 - je sestavována za účelem správné interpretace závěrky.
- **Přehled o peněžních tocích (cash flow), přehled o změnách základního kapitálu:**
 - tyto výkazy povinně sestavují pouze střední a velké účetní jednotky, pokud jsou obchodními společnostmi;
 - tuto povinnost nemají v evropské směrnici mikro a malé účetní jednotky, ani v případě, že mají povinnost auditu. (Králová & Hejret, 2020)

„Právní minimum“ týkající se účetnictví a účetních výkazů dle Knápkové, Pavelkové a Šteker (2013):

- Občanský zákoník č. 89/2012 Sb.
- Zákon č. 563/1992 Sb., o účetnictví
- Vyhláška č. 500/2002 Sb.

(Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

3.2 Výsledek hospodaření v rozvaze

V rozvaze se řadí výsledek hospodaření mezi pasivní položky. Lze jej vykázat ve vlastním kapitálu neboli vlastních zdrojích. Rozvaha bývá obvykle sestavena v celých tisících korun. Pokud se jedná o účetní jednotku, jejíž aktiva netto přesahují 10 mld. korun, potom se vykazuje v milionech. (Strouhal, 2016)

Velké a střední účetní jednotky musí zveřejnit rozvahu v plném rozsahu. Stejně tak i malé a mikro účetní jednotky, pokud mají povinnost ověřovat účetní závěrku auditorem. Malé účetní jednotky, které tuto povinnost nemají, mohou sestavovat rozvahu ve zkráceném rozsahu. Rozvaha ve zkráceném rozsahu obsahuje pouze položky označené velkými písmeny a římskou číslicí, včetně členění pohledávek na krátkodobé a dlouhodobé. Mikro účetní jednotky bez povinnosti ověření závěrky auditorem sestavují rozvahu pouze na úrovni položek označených velkými písmeny. Výsledek hospodaření je vykázán ve všech třech verzích rozvahy. V nejjednodušší verzi rozvahy pro mikro účetní jednotky bez povinnosti ověření závěrky auditorem, tedy v rozvaze na úrovni velkých písmen, není VH vykázován na samostatném řádku. (Hruška, 2016)

Podmínky stanovení velikosti účetní jednotky jsou uvedeny dle Králové a Hejreta (2020) v Zákoně o účetnictví následovně:

- **Mikro ú. j.** nepřekračuje 2 ze 3 hraničních pravidel – aktiva celkem dosahují hodnoty 9 mil. Kč; roční úhrn čistého obratu dosahuje 18 mil. Kč a podnik zaměstnává více než 10 zaměstnanců.
- **Malá ú. j.** překračuje minimálně 2 ze 3 pravidel uvedených výše.
- **Střední ú. j.** překračuje minimálně 2 ze 3 následujících pravidel – aktiva celkem dosahují 100 mil. Kč; úhrn čistého obratu dosahuje 200 mil. Kč a podnik má více než 50 zaměstnanců.

- **Velká ú. j.** překračuje minimálně 2 ze 3 pravidel – hodnota celkových aktiv přesahuje 500 mil. Kč; úhrn čistého obrátu dosahuje 1 000 mil. Kč a podnik zaměstnává více než 250 zaměstnanců. (Králová & Hejret, 2020)

3.2.1 Struktura vlastního kapitálu

V podstatě se jedná o reziduální rozvahovou položku. Je to rozdíl mezi aktivy a hodnotou veškerých dluhů (cizí zdroje). V rozvaze je mu v pasivech věnována položka A. (Strouhal, 2016) Položkami spadajícími do VK jsou základní kapitál, kapitálové fondy, ážio, fondy ze zisku a výsledek hospodaření. Struktura vlastních zdrojů je závislá do určité míry na formě podnikání. Složitější strukturu má v případě, že se jedná o kapitálovou společnost. VK je evidován na účtech účtové třídy 4, skupiny 41 až 43, a také sem patří skupina 49 – Účet individuálního podnikatele. (Hinke & Bárková, 2017)

Základní kapitál

Vyazuje se v položce A.I. a v detailním členění má tři položky. První položkou je ***základní kapitál zapsaný ve veřejném rejstříku***. Jeho minimální výše je stanovena legislativou podle typu společnosti. Základní kapitál musí tvořit komanditní společnost, ale minimální výše zde není stanovena. Dále společnost s ručením omezeným, kde je minimální výše stanovena na 1 Kč, v akciové společnosti je to 2 000 000 Kč nebo 80 000 EUR a v evropské společnosti minimálně 120 000 EUR. (Strouhal, 2016) V případě akciových společností se za ZK považuje nominální hodnota akcií společnosti, u s. r. o. souhrn vkladů společníků. V případě individuálního podnikatele se nerozlišuje VK a ZK, všechny jeho vlastní zdroje se evidují na účtu individuálního podnikatele. (Hinke & Bárková, 2017)

Je nutné rozlišit základní kapitál zapsaný a nezapsaný v Obchodním rejstříku, neboť nezapsaný základní kapitál bývá evidován na účtu ***změny základního kapitálu***. (Hinke & Bárková, 2017) Tyto změny ZK jsou další položkou rozvahy a je jimi myšleno zvyšování či snižování základního kapitálu. Zvýšit základní kapitál je možné úpisem nových akcií či podílů, zvýšením vlastních zdrojů nebo kapitalizací dluhu. Snížení lze docílit výplatou podílů, úhradou kumulovaných ztrát a výjimečně i zrušením vlastních akcií. Poslední položkou jsou ***vlastní akcie a vlastní podíly***. Nabytí vlastních akcií je možné pouze při splnění podmínek daných ZOK. (Strouhal, 2016)

Kapitálové fondy

Tyto fondy jsou součástí VK, ale nenavyšují ZK a nepocházejí ze zisku ani z vkladů podnikatelů. (Hinke & Bárková, 2017) Jsou uvedeny v rámci položky A.II. Patří sem *ostatní kapitálové fondy* (zde se eviduje veškerý bezúplatně nabytý majetek kromě darů, které se zachycují ve výnosech, a jedná se zejména o peněžní i nepeněžní vklady nezvyšující ZK a také členské podíly na družstevní bytovou výstavbu), dále *oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků*, *oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách obchodních korporací* (jedná se o rozdíly zanikajících účetních jednotek), *rozdíly z přeměn obchodních korporací* (vzniklé eliminací vzájemných závazků a pohledávek) a *rozdíly z ocenění při přeměnách obchodních korporací*. (Strouhal, 2016)

Ážio

Vzniká, u již existující společnosti, pokud dojde k situaci, že je emisní kurs upisované akcie vyšší než nominální hodnota akcie. K této události často dochází, když investoři očekávají od akcií společnosti vyšší než průměrné zhodnocení a jsou ochotni zaplatit vyšší cenu, zatímco společnost nechce vydávat další akcie. (Hinke & Bárková, 2017)

Fondy ze zisku

Jsou evidovány v položce A.III. a jedná se hlavně o *rezervní fondy*, které firma zřizuje ke krytí budoucích zrátek, a *statutární a ostatní fondy*. U statutárních fondů je ve stanovách přesně uvedeno, k jakému účelu slouží. Mezi ostatní fondy patří zejména tzv. sociální fond. (Strouhal, 2016) Jejich tvorba je dle ZOK dobrovolná a jejich čerpání se řídí podle povahy účetní jednotky, právními předpisy, společenskou smlouvou, stanovami atd. Informace o účelu a tvorbě fondů je součástí účetní závěrky. (Hinke & Bárková, 2017)

Výsledek hospodaření

Jedná se o kumulované výdělků běžného období včetně záloh na podíly na zisku a evidují se v položkách A.IV. – A.VI. Výsledek hospodaření v rozvaze musí vykazovat stejné hodnoty jako ve VZZ. (Strouhal, 2016) VH představuje dosažený zisk nebo ztrátu za minulé období. Nejprve se výsledek hospodaření účtuje na účet **431 – Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení**, tento účet po rozdělení na jednotlivé účty (*příděl do fondů, předpis podílů na zisku, zvýšení základního kapitálu, úhrada ztráty minulých let nebo nerozdělený zisk*) nesmí vykazovat žádný zůstatek. (Strouhal, Židlická, & Cardová, 2014)

Toto rozdělování účtu VH ve schvalovacím řízení probíhá počátkem následujícího období a o přidělech do jednotlivých fondů rozhoduje valná hromada nebo jiný statutární orgán v závislosti na druhu společnosti. Stejně tak valná hromada rozhoduje i o výplatě podílů na zisku, které se považují za kapitálové příjmy společníků (v případě s. r. o.) či akcionářů (u a. s.) a jsou vyplaceny po odečtení srážkové daně v sazbě 15 %. (Hinke & Bárková, 2017)

3.2.2 Struktura výsledku hospodaření v rozvaze

Struktura výsledku hospodaření se v rozvaze a ve výkazu zisku a ztráty liší. Položkami výsledku hospodaření, které patří do rozvahy, jsou dle Strouhala (2016):

Nerozdělený zisk minulých let – jedná se o kumulovaný zisk z minulých let. V budoucnu se většinou využívá k úhradě případné ztráty nebo jej lze použít ke zvýšení ZK.

Neuhrazená ztráta minulých let – pokud měla firma v předchozích obdobích náklady vyšší než výnosy, objevila se na této položce kumulovaná ztráta. Ta bývá obvykle hrazena ze zisku běžného období nebo popřípadě snížením základního kapitálu. Pokud jednotka žádá o úvěr není pro ni dobré dlouhodobě vykazovat ztrátový výsledek hospodaření.

Jiný výsledek hospodaření minulých let – zahrnuje rozdíly ze změn účetních metod a také opravy chyb vzniklé z důvodu nesprávného účtování či opomenutí z minulých let, a to pouze pokud jde o významné částky. Dále se zde prvotně zachycuje odložená daň.

Výsledek hospodaření běžného účetního období – jde o spojení mezi rozvahou a výkazem zisku a ztráty. V obou těchto výkazech musí být uvedena stejná částka. V následujícím účetním období je tento disponibilní výsledek hospodaření rozdělen na základě písemného zápisu z valné hromady.

Zálohy na podíly na zisku – vykázaná záloha na podíl na zisku musí být v souladu s ZOK. Lze ji vyplatit pouze na základě mezitímní účetní závěrky a musí zde být důkaz o tom, že má na zálohy účetní jednotka dostatek prostředků. Výše zálohy nesmí být vyšší než součet výsledku hospodaření běžného období, nerozděleného zisku z minulých let a ostatních fondů ze zisku, po odečtení neuhrazené ztráty minulých let a případného přidělu do rezervního fondu. V praxi se tato položka vykazuje pouze výjimečně. (Strouhal, 2016)

3.3 Výsledek hospodaření ve výkazu zisku a ztráty

Podstatou VZZ neboli výsledovky, jak už z názvu vypovídá, je zdůvodnit a rozpracovat rozvahovou položku výsledek hospodaření. Důvodem existence VZZ je to, že rozvaha jakožto nejdůležitější výkaz finančního účetnictví nevysvětluje efektivnost účetní jednotky. VZZ tedy vznikl za účelem vysvětlení efektivnosti neboli ziskovosti podniku. (Máče, 2018)

VZZ se stejně jako rozvaha sestavuje v celých tisících korun, u účetních jednotek s netto aktivy přesahujícími 10 mld. korun bývá sestavován v milionech. (Strouhal, 2016) Účetní jednotky, které jsou obchodní společnostmi, velké a střední ú. j. a stejně tak malé a mikro ú. j. s povinností ověření účetní závěrky auditorem, sestavují VZZ v plném rozsahu. Výkaz v plném rozsahu se sestavuje v účelovém nebo druhovém členění. (Hruška, 2016)

Malé a mikro účetní jednotky, které nejsou obchodní společnostmi a nemají povinnost ověřovat závěrku auditorem, mohou sestavovat VZZ ve zkráceném rozsahu. (Hruška, 2016) To znamená na úrovni položek označených římskými číslicemi (výnosy), velkými písmeny (náklady), a dále uvádí výpočtové položky (např. provozní VH). (Strouhal, 2016)

Čistý VH podniku se vypočítá z VZZ dle Knápkové, Pavelkové a Štekera (2013) vzorcem:

$$VH (+ zisk, - ztráta) = \text{účetní výnosy} - \text{účetní náklady} \quad (3.1)$$

3.3.1 Výkaz zisku a ztráty v druhovém a účelovém členění nákladů

VZZ je sestavován z jednotlivých položek nákladů a výnosů. Uspořádání a sestavování položek je určeno přílohou č. 2 k prováděcí vyhlášce č. 500/2002 Sb., na základě které jsou ve VZZ uvedeny náklady a výnosy dle Hinke a Bárkové (2017) následovně:

- Provozní náklady a provozní výnosy – jedná se o náklady a výnosy související s běžnou provozní činností podniku (náklady tvoří např. spotřeba energií, materiálu, v případě výnosů jsou to např. tržby za výrobky).
- Finanční náklady a finanční výnosy – v tomto případě jde o náklady a výnosy související s finanční činností podniku (např. úroky, výnosy z CP a podílů).

Ve VZZ je uvedena povinnost odvodu daně z příjmů a z podílů, které jsou z VH odváděny společníkům. Tato daň je odváděna u FO v aktuální sazbě 15 %. (Hinke & Bárková, 2017)

Provozní náklady jsou ve VZZ dále členěny dle Hinke a Bárkové (2017):

- a) podle nákladových druhů – v tomto případě se jedná o **VZZ v druhovém členění**, které je používáno i v českém účetnictví. Mezi základní nákladové druhy patří např. odpisy, vyjadřující opotřebení majetku, dále mzdové náklady a spotřeba materiálu.
- b) podle účelu vynaložení – v takovém případě se jedná o **VZZ v účelovém členění**. Mezi základní účely, na které se náklady vynaloží, patří např. výroba, správa neboli administrativa a odbyt. V účelovém členění se nevyskytují položky jako je změna stavu a aktivace. (Hinke & Bárková, 2017)

Způsob členění provozních nákladů v sestaveném VZZ nesmí mít nikdy vliv na výši vykázaného výsledku hospodaření. (Hinke & Bárková, 2017)

3.3.2 Provozní a finanční výsledek hospodaření

U VZZ sestavovaném v **druhovém členění** se výnosy, náklady a VH člení na **provozní výsledek hospodaření** a **finanční výsledek hospodaření**. Součet provozního a finančního VH pak tvoří výsledek hospodaření před zdaněním. Z tohoto VH se poté vychází při výpočtu základu daně. Po odečtení splatné a odložené daně z příjmů je vykázan výsledek hospodaření po zdanění (zisk nebo ztráta). (Müllerová, 2020)

a) Provozní výsledek hospodaření

Provozní VH vyjadřuje rozdíl mezi veškerými provozními výnosy a provozními náklady. Uspořádání položek **provozního VH v druhovém členění VZZ** ve zkráceném rozsahu je dle Hrušky (2016) následující:

- I. Tržby z prodeje výrobků a služeb
 - II. Tržby za prodej zboží
 - A. Výkonová spotřeba
 - B. Změna stavu zásob vlastní činnosti
 - C. Aktivace
 - D. Osobní náklady
 - E. Úprava hodnot v provozní oblasti
 - III. Ostatní provozní výnosy
 - F. Ostatní provozní náklady
- * **Provozní výsledek hospodaření (+/-)**

Obsah položek z provozní činnosti je dle Müllerové (2020) následující:

Položka **I. Tržby z prodeje výrobků a služeb** a položka **II. Tržby za prodej zboží** představují výnosy z hlavní činnosti a jejich výše ovlivňuje prosperitu celé firmy. Evidují se zde veškeré výnosy z prodeje výrobků, služeb a zboží v závislosti na předmětu činnosti účetní jednotky.

Položka **A. Výkonová spotřeba** zahrnuje náklady související s pořízením prodaného zboží v závislosti na ocenění úbytku prodaného zboží, náklady na spotřebovaný materiál a využití energie a dále náklady související s nakoupenými službami, jako jsou např. opravy a údržba, cestovné, reprezentace, nájemné, náklady na pořízení drobného nehmotného majetku apod.

Položka **B. Změna stavu zásob vlastní činnosti** představuje náklady nebo snížení nákladů z titulu přírůstků nebo úbytků zásob vlastní činnosti (tzn. nedokončené výroby, polotovary a výrobků) v průběhu běžného účetního období. Tato položka může být vykazována i se záporným znaménkem.

Položka **C. Aktivace** definuje snížení nákladů v provozní oblasti z titulu vytvoření nakupovaných zásob (tj. materiálu a zboží) nebo dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku vlastní činností. Tato položka se udává v záporné hodnotě.

Položka **D. Osobní náklady** zahrnuje jednak mzdové náklady zaměstnanců včetně příjmů společníků obchodní korporace ze závislé činnosti a odměny členům orgánů obchodní korporace, dále i náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění (zákonné i ostatní) a sociální náklady.

Položka **E. Úpravy hodnot v provozní oblasti** představuje úpravy, které zohledňují změny v ocenění dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku, zásob a pohledávek, bez ohledu na to, zda se jedná o změnu trvalou (odpisy) nebo dočasnou (opravné položky).

Položka **III. Ostatní provozní výnosy** obsahuje tržby z prodeje dlouhodobého majetku, dále tržby z prodaného materiálu, kam patří inkasované tržby z prodeje DM a tržby z prodeje materiálu. A dále také jiné provozní výnosy, kam patří přijaté dary v provozní oblasti, smluvní pokuty a úroky z prodlení, výnosy z postoupených pohledávek a výnosy z odepsaných pohledávek, inventarizační rozdíly, dotace k úhradě nákladů nebo k úhradě jiné ekonomické újmy, pojistná plnění a mimořádné provozní výnosy.

Položka **F. Ostatní provozní náklady** zahrnuje zůstatkovou cenu prodaného dlouhodobého majetku v případě jeho vyřazení z důvodu prodeje, *prodany materiál* vyjadřující hodnotu vyřazeného nepotřebného materiálu v případě jeho prodeje, *daně a poplatky*, kam patří veškeré daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění, o kterých bylo účtováno účetní jednotkou jako o nákladech, s výjimkou daně z příjmů. V neposlední řadě obsahuje i položky *rezervy v provozní oblasti a komplexní náklady příštích období*, kdy se jedná o náklady související s tvorbou rezerv a komplexních nákladů příštích období, o kterých je účtováno na vrub příslušného účtu účtové skupiny 55. A dále *jiné provozní náklady* zahrnující zejména poskytnuté dary, smluvní pokuty a úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále, odpis pohledávek, pojistné vztahující se k provozní činnosti, inventarizační rozdíly a škody v provozní oblasti a mimořádné provozní náklady, kam se účtuje v případě nákladů z příčin způsobených živelními katastrofami. (Müllerová, 2020)

b) Finanční výsledek hospodaření

Finanční VH vyjadřuje rozdíl mezi veškerými finančními výnosy a náklady. Povinnost vykazovat náklady a výnosy z finanční činnosti ve VZZ platí od roku 2016. (Strouhal, 2016)

Mezi **finanční výnosy** patří dle Strouhala (2016):

- Výnosy z dlouhodobého finančního majetku – podíly (výnosy z podílů na zisku a tržby z prodeje podílů).
- Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku (např. prodané dluhopisy).
- Výnosové úroky (přijaté z cenných papírů a amortizace diskontu dluhových CP).
- Ostatní finanční výnosy (tržby z prodeje krátkodobého finančního majetku, výnosy z přecenění podílů, přijaté peněžní dary, kursové zisky, náhrady za schodky a případně i mimořádné finanční výnosy). (Strouhal, 2016)

Mezi **finanční náklady** patří dle Strouhala (2016):

- Náklady vynaložené na prodané podíly (jejich pořizovací cena).
- Náklady související s ostatním dlouhodobým finančním majetkem (např. dluhopisy).
- Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti (tvorba a čerpání rezerv na restrukturalizaci a čerpání a tvorba opravných položek k finančnímu majetku).
- Nákladové úroky (placené úroky z úvěru, úroky a amortizace prémie dluhových CP).

- Ostatní finanční náklady (pořizovací cena prodaného KFM, náklady na přecenění podílů, poskytnuté peněžní dary, kurzové ztráty, schodky, mimořádné finanční náklady a poplatky spojené s vedením účtu). (Strouhal, 2016)

U VZZ sestavovaném v **účelovém členění** se účelové členění nákladů a výnosů týká pouze provozní části, finanční část výkazu se shoduje s výkazem sestaveným v druhovém členění. (Müllerová, 2020)

Uspořádání položek provozního VH v **účelovém členění** VZZ ve zkráceném rozsahu dle Strouhala (2016):

I. Tržby z prodeje výrobků, zboží a služeb

A. Náklady prodeje

* **Hrubý zisk nebo ztráta**

B. Odbytové náklady

C. Správní náklady

II. Ostatní provozní výnosy

D. Ostatní provozní náklady

* **Provozní výsledek hospodaření (+/-)**

3.3.3 Struktura výsledku hospodaření ve výkazu zisku a ztráty

V rámci VZZ se lze setkat dle Strouhala (2016) s následujícími úrovněmi výsledku hospodaření v závislosti na úrovni zohlednění daně z příjmů splatné a odložené:

Výsledek hospodaření **před zdaněním** – součet provozního a finančního VH před odečtením daně splatné i odložené. Lze jej vyjádřit také anglickou zkratkou EBT. Tato forma VH je dále podkladem pro výpočet základu daně.

Výsledek hospodaření **po zdanění** – VH před zdaněním upravený o výši **daně z příjmů splatné i odložené**. Jedná se o takzvaný **disponibilní zisk**, který vyjadřuje částku očištěnou o veškeré daně a může být podnikem využit k dalším investicím.

Výsledek hospodaření **za účetní období** – výsledek hospodaření po zdanění upravený o případný nárok na podíl na zisku nebo naopak povinnost úhrady ztráty ke společníkům veřejné obchodní společnosti či komplementářům komanditní společnosti. Lze ho nazvat také zkratkou EAT neboli **čistý zisk**. (Strouhal, 2016)

3.3.4 Daň z příjmů právnických osob

Důležitou součástí VH je i položka daň z příjmů PO ve své splatné i odložené formě. Výpočet **daně z příjmů splatné** je upraven Zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů a tato daň je placena zálohově. (Hinke & Bárková, 2010)

Splatná daň z příjmů představuje povinnost účetní jednotky odvést do státního rozpočtu daň v souladu s ustanovením ZDP. Při výpočtu daňové povinnosti se vychází z účetního VH, a to vždy bez vlivu Mezinárodních účetních standardů. Účetní výsledek hospodaření se pak v daňovém přiznání upravuje o položky, které jsou zaúčtovány a nezahrnují se do základu daně, a také o položky, které zaúčtovány nejsou, ale do základu daně patří. Takto zjištěný základ daně se následně odečte od výsledku hospodaření před zdaněním. Sazba daně z příjmů PO činí v současné době 19 %. (Müllerová, 2019)

Odložená daň z příjmů nepředstavuje na rozdíl od splatné dluh vůči státu. Účtování odložené daně vyplývá z odlišného chápání nákladových položek účetnictvím a ZDP. Povinnost ze zákona účtovat o odložené dani mají ty jednotky, které tvoří konsolidační celek a také účetní jednotky, které sestavují účetní závěrku v plném rozsahu. Ostatní jednotky mohou o odložené dani účtovat dobrovolně. Přesto, že odložená daň není nikomu odváděna, ovlivňuje VH určený k rozdělení. (Strouhal, Židlická, & Cardová, 2014)

Odložená daň je tvořena z přechodných rozdílů mezi účetními a daňovými náklady nebo výnosy násobenými daňovou sazbou, která bude platit v následujícím období. (Máče, 2018) Jedná se o výpočet převážně z dočasných rozdílů mezi účetní a daňovou zůstatkovou cenou odepisovaného DM nebo např. z opravných položek k zásobám či pohledávkám nebo z důvodu realizace ztráty, která bude uplatněna v následujícím účetním období. V případě, že budou mít tyto rozdíly za následek částky, které lze odečíst od základu daně v budoucích obdobích, potom bude účtováno o odložené daňové pohledávce, a to tehdy, lze-li předpokládat v budoucnu dosažení dostatečného zisku. V opačném případě se bude jednat o odložený daňový závazek. (Strouhal, Židlická, & Cardová, 2014)

3.4 Výsledek hospodaření a cash flow

Výkaz cash flow neboli přehled o peněžních tocích poskytuje informace o schopnosti podniku generovat peníze a také o jejich využití. (Strouhal, Židlická, & Cardová, 2014) Rozlišují se peněžní toky z provozní, finanční a investiční činnosti. Provozní peněžní toky

lze zjišťovat metodou přímou či nepřímou, která probíhá úpravou VH o nepeněžní operace, které jsou v něm zahrnuty. (Hinke & Bárková, 2010)

Ve výkazu se přehledně zobrazují difference mezi ziskem a CF. Zisk vyjadřuje hodnotu kladného VH za účetní období. Proces tvorby zisku se nachází ve VZZ a tento zisk je současně vykazován v rozvaze. Dále lze sledovat i pohyb peněžních prostředků v samostatném přehledu o peněžních tocích. Při spojení rozvahy s tímto přehledem, vznikají buď kladné tokové veličiny vyjadřující příjmy peněžních prostředků nebo záporné tokové veličiny vyjadřující výdaje. Rozdílem těchto příjmů a výdajů je cash flow shodný s rozdílem mezi počátečním a konečným stavem peněžních prostředků z rozvahy. (Sedláček, 2011)

Jednou z nepřímých metod zjišťování cash flow je **transformace výsledku hospodaření na cash flow**. Tato metoda vychází z VZZ, konkrétně ze salda mezi náklady a výnosy neboli VH, který se dále upravuje o změny položek rozvahy vyjadřující rozdíl mezi toky příjmů a výdajů a mezi toky výnosů a nákladů. Zjednodušeně se tedy VH (rozdíl mezi výnosy a náklady) transformuje na tok peněz (rozdíl mezi příjmy a výdaji). (Sedláček, 2011)

Transformace VH na CF vychází dle Knápkové, Pavelkové a Šteker (2013) ze skutečností:

- 1) každý náklad nemusí být současně i výdajem neboli úbytkem peněz (např. odpisy);
- 2) každý výdaj nemusí být současně i nákladem (např. nákup DHM);
- 3) každý výnos nemusí být současně příjmem neboli přírůstkem peněz (např. aktivace);
- 4) každý příjem nemusí být současně i výnosem (např. přijatá záloha).

VH musí být o tyto výše uvedené položky upraven, aby se jednalo o tok peněz za sledované období. Vzhledem k tomu, že účetní VH byl vypočten ze vztahu výnosy mínus náklady (zisk je vyjádřen v kladné hodnotě s plusem, ztráta v záporné hodnotě s mínusem), tok peněz bude vypočten tak, že znaménkem plus bude označen přírůstek peněz a mínusem jejich úbytek. CF lze tedy vyjádřit vztahem příjmy mínus výdaje. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

Při posuzování změn jednotlivých položek se vychází z následujících zásad:

- a) je-li u změny stavu aktiv konečný stav vyšší než počáteční, změna se vykazuje záporně;
- b) je-li u změny stavu pasiv konečný stav vyšší než počáteční, změna se vykazuje kladně;
- c) vyloučení výnosů se v cash flow zachycuje záporně;
- d) naopak vyloučení nákladů se zachycuje kladně. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

3.5 Kategorie zisku

Výpočet jednotlivých kategorií zisku se liší v závislosti na názoru různých autorů. Nejčastěji se uvádí čtyři základní kategorie, kterými jsou EAT, EBT, EBIT a EBITDA. Jiří Strouhal (2016) uvádí ještě doplňující kategorii, kterou nazývá zkratkou EBITDAR (Tabulka 1).

Tabulka 1: Kategorie zisku

Název	Překlad	Zkratka	Využití	Informační potenciál
Čistý zisk po zdanění	Earnings After Taxes	EAT	Významný pro vlastníky, investory, banky a dodavatele	Určen k rozdělení, jedná se o zdroj financování podniku
Zisk před zdaněním	Earnings Before Taxes	EBT	Významný pro finančního ředitele	Slouží k porovnání výkonnosti podniků za různá období
Zisk před zdaněním a úroky	Earnings Before Interest and Taxes	EBIT	Významný pro investory, vlastníky i ředitele při potřebě VH bez vlivu na způsob zdanění a financování	Poskytuje informace pro posouzení provozní výkonnosti, zaměřuje se na růst tržeb a řízení nákladů
Zisk před úroky, zdaněním a odpisy	E. B. I., T., Depreciation and Amortizacion	EBITDA	Významný pro finančního ředitele ve FA při analýze poměrových ukazatelů	Umožňuje mezinárodní srovnání ziskovosti firem, tvoří zjednodušeně ukazatel pro měření cash flow
Zisk před zdaněním, úroky, odpisy a pronájmy	E. B. I., T., D., A. and Rent	EBITDAR	Významný pro obchody, restaurace a velké obchodní společnosti	Slouží ke srovnání výkonnosti, pokud nájem tvoří podstatnou část celkových nákladů

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Strouhal, 2016); (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

U zisku se často uvádí ještě další členění nebo kategorie. Rozlišuje se například zisk čistý a hrubý, realizovaný a nerealizovaný, účetní a ekonomický atd. Některé z těchto kategorií jsou vysvětleny v následující tabulce (Tabulka 2) podle Kocourkové (2019).

Tabulka 2: Další podkategorie zisku

Název	Překlad	Význam	Informační potenciál
Hrubý zisk	Gross Profit	Vyjadřuje rozdíl mezi čistými tržbami a náklady na prodané zboží a obvykle zahrnuje odpisy, ale nezahrnuje daně	Poskytuje informace pro posouzení efektivnosti výroby
Nerealizovaný zisk	Unrealized Profit	Zisk, u kterého nebyla dosud provedena obchodní transakce	Pojmenování zisku, který již reálně vznikl, ale obchod nebyl dosud standardně ukončen
Realizovaný zisk	Take profit	Zisk vzniklý z dokončené obchodní transakce	Vyjadřuje zisk za konkrétní den v pokladně, na bankovním účtu či v denních obchodních výkazech
Účetní zisk	Accounting profit	Zisk tvořený výnosy sníženými o účetní (explicitní) náklady	Informace o zisku, kterého podnik dosáhl konkrétním prodejem zboží nebo poskytnutím služby
Ekonomický zisk	Economic profit	Zisk, u kterého se při kalkulaci zohledňují i implicitní náklady neboli náklady obětované příležitosti	Vyjadřuje celkový výnos kapitálu snížený o náklady na kapitál

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Kocourková, 2019)

3.5.1 Výpočet kategorií zisku

Ve výsledovce se přímo vyskytuje pouze čistý zisk (výsledek hospodaření za účetní období) a výsledek hospodaření před zdaněním. Ostatní kategorie nelze přímo vyčíst, je však možné je snadno dopočítat. Jejich dopočet bývá poté často využit ve finanční analýze, konkrétně u ukazatelů rentability. (Strouhal, 2016)

Jiří Strouhal (2016) uvádí následující **metodiku** stanovení jednotlivých kategorií:

Nad ziskem před zdaněním neboli EBT stojí zisk ve formě EBIT, jedná se o zisk před zdaněním a úroky a zároveň o první formu zisku nezávislou na kapitálové struktuře. Nad EBITem stojí zisk ve formě EBITDA neboli zisk před zdaněním, úroky a odpisy. Jedná se o EBIT navýšený o trvalou úpravu hodnoty DHM a DNM. Tato kategorie je využívána pro rychlé ocenění firmy na základě tržních multiplikátorů. Jako poslední lze v některých případech odvodit zisková kategorie EBITDAR, která vyjadřuje formu zisku EBITDA ještě před odečtením pronájmů za prostory obchodní společnosti, která nesídlí ve svých vlastních prostorách a kde nájemné tvoří velkou část provozních nákladů. (Strouhal, 2016)

Adriana Knápková, Drahomíra Pavelková a Karel Šteker (2013) uvádějí **manuál** výpočtu jednotlivých kategorií v následující formě:

Čistý zisk (EAT) = Výsledek hospodaření za účetní období

+ daň z příjmů z běžné činnosti

= Zisk před zdaněním (EBT)

+ úroky placené (nákladové)

= Zisk před úroky a zdaněním (EBIT)

+ odpisy

= Zisk před úroky, zdaněním a odpisy (EBITDA)

(Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

Jiří Strouhal, Renata Židlická a Zdeňka Cardová (2014) uvádějí manuál k výpočtu ve formě následující tabulky (Tabulka 3). Pro doplnění je uvedeno číslo řádku, na kterém se položka ve VZZ nachází, případně čísla řádků položek využitých pro výpočet kategorií zisku.

Tabulka 3: Manuál výpočtu kategorií zisku

Typ zisku	Výpočet	Číslo řádků VZZ
Čistý zisk (EAT)	Výsledek hospodaření po zdanění	55
Zisk před zdaněním (EBT)	Výsledek hospodaření po zdanění + daň z příjmů (splatná, odložená)	49
Zisk před úroky a zdaněním (EBIT)	Výsledek hospodaření po zdanění + daň z příjmů (splatná, odložená) + nákladové úroky	49 + 43
Zisk před odpisy, úroky a zdaněním (EBITDA)	Výsledek hospodaření po zdanění + daň z příjmů (splatná, odložená) + nákladové úroky + odpisy	49 + 43 + 16

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Strouhal, Židlická, & Cardová, 2014); (uctovani.net, 2019)

Výpočet ostatních podkategorií zisku:

Tabulka 4: Manuál výpočtu dalších podkategorií zisku

Název zisku	Výpočet
Hrubý zisk	Tržby – náklady na prodané zboží
Účetní zisk	Výnosy – skutečné (explicitní) náklady
Ekonomický zisk	Výnosy – skutečné (explicitní) náklady – náklady obětované příležitosti (implicitní)

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Kocourková, 2019)

Implicitní náklady neboli tzv. **náklady obětované příležitosti** (Tabulka 4) představují nejvyšší možnou částku, kterou by bylo možné získat prodejem tohoto zboží nebo služby, v případě, že by si je podnik k obchodování vybral. (Kocourková, 2019)

3.6 Užití zisku při finanční analýze podniku

Hlavním účelem finanční analýzy je komplexní zhodnocení finanční situace v podniku. Finanční analýza slouží také jako zdroj pro vykonávání budoucích rozhodnutí a řízení. Využívají ji zejména manažeři podniku, jejichž hlavním cílem je dosáhnout co nejvyššího disponibilního zisku. Ziskem se zabývá jeden z poměrových ukazatelů FA, konkrétně rentabilita. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

Finanční útvar neboli finanční řízení podniku má celkem čtyři hlavní úkoly, kterými jsou zajištění zisku, dále obstarávání kapitálu, finanční a investiční rozhodování a dividendová politika. Pro zajištění těchto úloh je nutné sledovat minulý vývoj firmy a analyzovat

dostupná data. Je třeba využívat nejen interní, ale i externí informace. Tyto informace pocházejí z účetních výkazů, výročních zpráv a externích dat jako například komentáře odborného tisku nebo oficiální ekonomické statistiky. Celý proces jejich analyzování je velmi složitý. FA by měla dále vysvětlovat obsah účetní závěrky a zhodnotit její závěr. (Strouhal, 2016)

Podstatou FA je splnění dvou hlavních funkcí. Jednak vytvořit základ pro finanční plán (ex ante analýza), který bude podstatný pro plánování hlavních finančních veličin. A druhou důležitou funkcí je prověřit finanční zdraví podniku (ex post analýza), kde se jedná o hledání odpovědi na otázku, jaká je finanční situace podniku k určitému datu. Jedná se o analýzu historického vývoje a odhad toho, co lze očekávat v budoucnosti. (Růčková, 2010)

Finanční analýza není upravena žádnou legislativní normou ani standardy. Každá jednotka si stanoví způsob vedení finanční analýzy sama. Podnik si může zvolit svou metodu i názvosloví, což často způsobuje jistou nejednoznačnost a vznik nesrovnalostí výsledků různých firem. Existují však ustálené postupy, ze kterých by měla být věrně zobrazena aktuální finanční situace. (Strouhal, 2016)

Uživatelé finanční analýzy dle Strouhala, Židlické a Cardové (2014):

- Management
- Vlastníci obchodních korporací
- Zaměstnanci účetní jednotky
- Obchodní věřitelé a banky
- Odběratelé
- Stát a jeho orgány
- Držitelé dluhových CP
- Investoři a potenciální investoři
- Konkurence
- Analytici
- Poradci
- Novináři
- Široká veřejnost

(Strouhal, Židlická, & Cardová, 2014)

K základním metodám finanční analýzy patří zejména:

- **Analýza stavových (absolutních) ukazatelů** – analýza finanční a majetkové struktury. Při absolutní metodě dochází k přímé analýze položek účetních výkazů a pracuje se s extenzivními ukazateli. Tyto ukazatele se využívají pro *analýzu vývojových trendů*, která je tzv. analýzou *horizontální* a pro *procentuální rozbor*, u kterého se jedná o analýzu *vertikální*. (Strouhal, 2016)
- **Analýza tokových ukazatelů** – jedná se zejména o *analýzu výnosů, nákladů, zisku a cash flow*. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)
- **Analýza rozdílových ukazatelů** – nejvýraznějším ukazatelem je *čistý pracovní kapitál*. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)
- **Analýza poměrových ukazatelů** – jedná se o tzv. relativní metodu, která se volí v případě, že jsou využívány poměry různých položek účetních výkazů. (Strouhal, 2016) Patří sem především ukazatele *likvidity, aktivity, rentability, zadluženosti* a ukazatele *kapitálového trhu*. (Strouhal, Židlická, & Cardová, 2014)
- **Analýza soustav ukazatelů** – do této skupiny patří například *DuPontův rozklad* a ostatní pyramidové rozklady. (Strouhal, Židlická, & Cardová, 2014)
- **Souhrnné ukazatele hospodaření** (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

Za vyšší metody jsou považovány takzvané *matematicko-statistické metody*, kam patří například bodové a intervalové odhady ukazatelů, regresní a korelační analýza, autoregresní modelování, analýza rozptylu a vícerozměrné analýzy (shluková, faktorová a diskriminační analýza) atd. Dále sem patří i *nestatistické metody* jako například neuronové sítě, expertní systémy, metody fraktální geometrie atd. (Strouhal, Židlická, & Cardová, 2014)

3.6.1 Horizontální a vertikální analýza

Horizontální i vertikální analýza je součástí analýzy stavových neboli absolutních ukazatelů. **Horizontální analýza** si klade za cíl posuzovat vývoj hodnot účetních výkazů v čase. K tomu lze využít buď indexů nebo rozdílů. Rozdíly zjišťují absolutní změnu a indexy změnu relativní. K posouzení dané položky vzhledem k předcházejícímu roku se využívají indexy řetězové. Ke zjištění změny vztahující se k základnímu období, bývají použity indexy bazické. Základním obdobím je většinou první rok dané časové řady účetních výkazů. Pomocí indexů lze sledovat procentuální vyjádření meziročních změn (např. o kolik se změnil výsledek hospodaření oproti minulému roku), rozdílem jsou sledovány změny

v absolutním vyjádření. Základním principem horizontální analýzy je zhodnocení trendu vývoje hodnot určitých ukazatelů a v neposlední řadě také zjištění primárních příčin a návrh opravných opatření. (Strouhal, 2016)

Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty

U VZZ by se měla věnovat pozornost jednak všem kategoriím VH a jednak i souměření tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb s výkonovou spotřebou. Jedná se o první krok analýzy rentability tržeb. Toto souměření je důležité zejména proto, že tržby za výrobky a služby by měly za normálních okolností představovat nejpodstatnější položku výnosů a výkonová spotřeba hlavní položku nákladů. U tržeb je přirozeně vyžadován trvalý nárůst, u nákladů je hlavním cílem, co nejvíce je snižovat. (Růčková, 2010)

Po horizontální analýze často následuje **vertikální analýza**. Jejím cílem je posouzení struktury účetních výkazů a výsledná optimalizace. Princip je v tom, že je sledován procentní podíl konkrétních hodnot na srovnávací základně. U rozvahy je za tuto srovnávací základnu považována bilanční suma, ale lze použít i sumu oběžných aktiv, cizích zdrojů a podobně. U VZZ se za tuto základnu bere suma celkových tržeb z prodeje zboží a tržeb za prodej služeb a výrobků. Lze zde také sledovat podíl složek určitých nákladů na celkových nákladech nebo podíl jednotlivých výnosů na celkových výnosech. (Strouhal, 2016)

Analýza bilančních pravidel

Jedná se o obecná doporučení týkající se sladění aktiv a pasiv, struktury kapitálu a míry investiční aktivity společnosti. Celkem existují dle Strouhala (2016) čtyři bilanční pravidla:

1. **zlaté pravidlo financování** vyslovuje doporučení financovat DM dlouhodobým kapitálem (VK a cizí dlouhodobé zdroje) a krátkodobý majetek krátkodobým kapitálem;
2. **zlaté pari pravidlo**, které je z pohledu zapojení nejdražšího kapitálu ještě přísnější, než pravidlo předchozí, neboť výše vlastního kapitálu, jakožto nejdražšího zdroje, by neměla být vyšší, než je hodnota DM;
3. **zlaté pravidlo vyrovnávání rizika** se týká doporučené kapitálové struktury. Optimální struktura má poměr vlastního a cizího kapitálu 1:1 (snižováním tohoto poměru dochází k růstu stupně zadluženosti, což se projeví s rizikem věřitelů týkající se nespalcení pohledávek). Toto pravidlo ale není striktní, záleží na oboru podnikání;

4. **zlaté poměrové pravidlo** zkoumá optimální tempo růstu investic. Toto tempo by mělo být menší než je tempo růstu tržeb v krátkodobém horizontu. Také by mělo být však trvale udržitelné. (Strouhal, 2016)

3.6.2 Analýza pracovního kapitálu

Jedná se o nejvýznamnější **rozdílové ukazatele FA**, které slouží zejména k řízení finanční situace podniku a analyzují převážně jeho likviditu. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013) Rozdílové ukazatele mohou být označovány jako finanční fondy neboli fondy finančních prostředků. Ty jsou chápány jako shrnutí určitých stavových ukazatelů, které vyjadřují aktiva nebo pasiva, respektive vyjadřují rozdíl mezi souhrnem určitých položek krátkodobých aktiv a krátkodobých pasiv. (Sedláček, 2011)

Touto problematikou se zabývá krátkodobý finanční management, jehož úkolem je řízení likvidity a pracovního kapitálu. Analýza pracovního kapitálu sleduje vyváženost krátkodobých aktiv a krátkodobého kapitálu. Současně se snižováním rizika financování je třeba nezapomínat i na výnosnost kapitálu. Výnosnost klesá se vzrůstající hodnotou pracovního kapitálu, proto je třeba mezi rizikovostí a výnosností najít přijatelnou rovnováhu. Pracovní kapitál se člení na hrubý a čistý. **Hrubý pracovní kapitál** vyjadřuje hodnotu veškerých oběžných aktiv, která jsou tvořena zásobami, pohledávkami a krátkodobým finančním majetkem. (Strouhal, 2016)

Čistý pracovní kapitál vyjadřuje rozdíl mezi hrubým pracovním kapitálem a krátkodobými dluhy. Tato část DM je financována dlouhodobými zdroji. Optimální výše čistého pracovního kapitálu má být kladná, aby byla firma schopna platit závazky. Nesmí být však příliš vysoká, protože **vysoká likvidita snižuje rentabilitu**, tím pádem se financování majetku prodražuje. (Strouhal, 2016)

Čistý pracovní kapitál (ČPK) lze ale také vyjádřit jako rozdíl mezi celkovým oběžným majetkem a celkovými krátkodobými dluhy. Dluhy mohou být vymezeny od splatnosti tříměsíční až po jeden rok, což umožňuje oddělit v oběžných aktivech část finančních prostředků, která je určena na brzkou úhradu krátkodobých závazků, je relativně volná a je možné ji chápat jako určitý finanční fond. (Sedláček, 2011) Lze tedy říct, že čistý pracovní kapitál představuje tu část majetku, která je financována dlouhodobým kapitálem. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

Rozdíl mezi oběžným majetkem a krátkodobými dluhy má dále velký vliv na solventnost podniku. Pokud podnik disponuje přebytkem vhodně strukturovaných a ve zdravé míře likvidních krátkodobých aktiv nad krátkodobými dluhy, znamená to, že podnik má kvalitní finanční zázemí a je dostatečně likvidní. ČPK potom představuje takzvaný finanční polštář, který podniku umožní pokračovat v činnosti i v případě, že by došlo k určité nepříznivé události. Velikost tohoto finančního polštáře je závislá na obratovosti krátkodobých aktiv podniku a také na vnějších okolnostech, mezi které patří např. konkurence, stabilita trhu, daňová legislativa atd. (Sedláček, 2011)

Změnu čistého pracovního kapitálu za určité období, které má vliv na finanční situaci podniku, lze zjistit odečtením ČPK ve stavu na začátku sledovaného období od ČPK ve stavu na konci sledovaného období. (Sedláček, 2011)

3.6.3 Analýza poměrových ukazatelů

Tato metoda je nejčastěji používaným způsobem měření finanční výkonnosti podniku. Jedná se o poměrně jednoduchou metodu, která dokáže postihnout v podstatě všechny oblasti finanční výkonnosti. (Strouhal, 2016) Podstatou poměrových ukazatelů je poměrování různých položek rozvahy, výsledovky (výkazu zisku a ztráty), případně cash flow. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

Poměrových ukazatelů existuje celkem 5 skupin, jedná se o **ukazatele rentability, aktivity, likvidity, zadluženosti a kapitálového trhu**. Každá z nich je zaměřena na jinou oblast a jednotlivé skupiny mají společný mechanismus konstrukce. (Strouhal, 2016) Poměrové ukazatele se vypočítají poměrem jedné nebo více položek základních účetních výkazů k jiné položce či skupině položek. (Růčková, 2010)

a) Ukazatele rentability

Rentabilita neboli výnosnost zahrnuje ukazatele poměřující zisk s jinými veličinami. Zjišťuje se s účelem zhodnotit úspěšnost podniku při dosahování předem stanovených cílů. Rentabilita bývá často nazývána výrazem ziskovost a za hlavní zdroj informací je považován výkaz zisku a ztráty. Rentabilita představuje měřítko schopnosti podniku vytvářet nové zdroje a dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu. V podstatě vyjadřuje míru zisku, která je hlavním kritériem alokace kapitálu. (Růčková, 2010) Rentabilita měří čistý výsledek

podnikového snažení a ukazuje na vliv likvidity, aktivity a zadluženosti na zisk podniku. (Synek, 2011)

Vzhledem k tomu, že rentabilita posuzuje zisk, a tím i celkový výkon podniku, patří k nejsledovanějším ukazatelům FA. Stanoví se jako poměr zisku s výší ekonomických zdrojů, které byly vynaloženy k dosažení daného efektu. Na základě účelu, tedy toho, co se bude zjišťovat, je zvolena příhodná kategorie zisku. Cílem je, aby na vynaloženou jednotku vstupu připadal co největší konečný efekt. V případě rentability se jedná vždy o maximalizační kritérium, u kterého je požadováno, aby hodnoty v čase rostly. Všechny ukazatele rentability mají shodnou konstrukci. Čítec vždy obsahuje vhodnou kategorii zisku a do jmenovatele patří položka, u které je sledována rentabilita. (Strouhal, 2016)

V poslední době se často nahrazuje zisk v čitateli peněžním tokem. Peněžní tok totiž lépe vypovídá o fungování účetní jednotky, oproti tomu zisk je charakteristický poměrně snadnou manipulovatelností. V tomto případě přepočtu na peněžní tok lze hovořit o tzv. cash flow rentability. (Strouhal, Židlická, & Cardová, 2014)

Nejčastějšími ukazateli rentability jsou dle Strouhala (2016) a Knápkové, Pavelkové a Štekera (2013) následující tři ukazatelé:

Rentabilita vlastního kapitálu (*Return On Equity*)

Určuje, jaká bude výnosnost pro vlastníky. Vyjadřuje tedy jaké množství čistého zisku připadá na jednu korunu VK. V tomto případě je nutné zvolit pro výpočet čistý zisk, neboť tento ukazatel slouží pro majitele, které nejvíce zajímá právě čistý zisk určený k rozdělení. Tento zisk má dvě části, první je zadržena ve firmě a dále použita na investice, druhá je dle výplatního poměru vyplacena majitelům. (Strouhal, 2016)

Výsledek tohoto ukazatele by měl být o několik procent vyšší než dlouhodobý průměr úročení dlouhodobých vkladů. Kladnému rozdílu mezi úročením vkladů a rentabilitou se říká premie za riziko a je odměnou pro vlastníky. Dosahované hodnoty ukazatele rentability je nutno posuzovat v delším časovém kontextu, protože krátkodobě může dojít k výkyvům, které však nemusí znamenat problémy. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013) Rentabilitu VK lze podle takzvaného DuPontova rozkladu vyjádřit jako součin rentability tržeb, obratu aktiv a ukazatele finanční páky (*vysvětleno dále*).

Vzorec pro výpočet ROE dle Knápkové, Pavelkové a Štekera (2013):

$$ROE = \frac{EAT}{VK} \quad (3.2)$$

Kde je:

ROE Rentabilita vlastního kapitálu

EAT Čistý zisk po zdanění

VK Celkový vlastní kapitál podniku

Použité výkazy:

Hodnota čistého zisku je brána z VZZ, konkrétně z položky výsledek hospodaření za účetní období. Hodnota VK se získává z rozvahy.

Rentabilita aktiv neboli rentabilita celkového kapitálu (*Return On Assets*)

Určuje, jaké množství zisku připadá na jednu korunu aktiv, a tím pádem měří produkční sílu firmy. V závislosti na tom, že produkční síla aktiv je nezávislá na struktuře kapitálu, se používá pro výpočet tohoto ukazatele v čitateli zisk před zdaněním a úroky. Získané hodnoty jsou vhodné k porovnávání firem s odlišným daňovým zatížením nebo různým podílem dluhu na financování. Rentabilita aktiv lze také vyjádřit součinem rentability tržeb a obratu aktiv. (Strouhal, 2016)

Vzorec pro výpočet ROA dle Knápkové, Pavelkové a Štekera (2013):

$$ROA = \frac{EBIT}{A} \quad (3.3)$$

Kde je:

ROA Rentabilita aktiv

EBIT Zisk před zdaněním a úroky

A Aktiva

Použité výkazy:

Hodnota EBIT se zjišťuje úpravou hodnoty výsledku hospodaření z výkazu zisku a ztráty. Hodnota aktiv se získává z rozvahy.

V případě srovnávání podniků s různými podíly cizích zdrojů ve finanční struktuře je vhodné použít výpočet ROA v následující podobě:

$$ROA = \frac{EBIT * (1 - T)}{A} \quad (3.4)$$

Kde je:

Tdaňová sazba, která je dána zákonem o dani z příjmů

Rentabilita tržeb (*Return On Sales*)

Je známá také pod názvem *zisková marže*. Určuje, jaké množství čistého zisku připadá na jednu korunu tržeb. (Strouhal, 2016) Zisk, ale může být i ve formě před zdaněním nebo před zdaněním a úroky. Ziskovou marži je vhodné porovnat s jinými podniky, a to za použití kategorie zisku EBIT. Tržby se skládají ze sumy tržeb z prodeje výrobků a služeb a tržeb za zboží. Místo tržeb je možné také použít celkové výnosy. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013) Tento ukazatel je nutné vyhodnocovat společně s obratem aktiv, protože jejich vývojová tendence je opačná. (Strouhal, 2016)

Vzorec pro ROS dle Knápkové, Pavelkové a Šteker (2013):

$$ROS = \frac{Zisk}{Tržby} \quad (3.5)$$

Kde je:

ROS Rentabilita tržeb

Zisk může mít podobu čistého zisku (EAT), EBT nebo EBIT

Tržby suma tržeb z prodeje za výrobky, služby a zboží

Použité výkazy:

Zisk v různých podobách je vyčten přímo z výkazu zisku a ztráty nebo získán úpravou výsledku hospodaření. Tržby jsou rovněž vyjádřeny ve výkazu zisku a ztráty, konkrétně ve výnosech.

V rámci FA je dobré využít i následujících ukazatelů, které hodnotí výnosnost dlouhodobého kapitálu a kapitálu nesoucího náklad. Tyto ukazatele jsou charakterizovány následovně dle Knápkové, Pavelkové a Štekera (2013):

Rentabilita investovaného kapitálu (*Return On Investment*)

Pojetí tohoto ukazatele není jednoznačné. Nejčastěji však vyjadřuje, kolik zisku připadá na jednu korunu dlouhodobě investovaného kapitálu neboli výkonnost dlouhodobého kapitálu vloženého do majetku podniku.

Vzorec pro ROI dle Knápkové, Pavelkové a Štekera (2013):

$$ROI = \frac{Zisk}{DK} \quad (3.6)$$

Kde je:

ROI Rentabilita investovaného kapitálu

Zisk Zisk v různých formách, vyčten z VZZ

DK Dlouhodobý kapitál (cizí i vlastní zdroje), vyčten z rozvahy

Rentabilita úplatného kapitálu (*Return On Capital Employed*)

Za úplatný kapitál je považován veškerý kapitál podniku nesoucí náklad. Zahrnuje tedy vlastní kapitál a dlouhodobé i krátkodobé cizí zdroje nesoucí úrok.

Vzorec pro ROCE dle Knápkové, Pavelkové a Štekera (2013):

$$ROCE = \frac{Zisk}{ÚK} \quad (3.7)$$

Kde je:

ROCE Rentabilita úplatného kapitálu

Zisk Zisk v různých formách, vyčten z VZZ

ÚK Úplatný kapitál, vyčten z rozvahy

Další poměrové ukazatele, jimiž jsou ukazatele **aktivity, likvidity, zadluženosti a kapitálového trhu** přímo nesouvisí se ziskem, platí však, že všechny tyto poměrové ukazatele mají mezi sebou souvislost a do jisté míry ovlivňují rentabilitu, je proto vhodné se o nich alespoň krátce zmínit. (Růčková, 2010)

b) Ukazatele aktivity

Slouží ke zjištění, zda je velikost jednotlivých druhů aktiv v rozvaze přiměřená v poměru k současným nebo budoucím hospodářským aktivitám. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013) Měří tedy efektivitu firmy při využití vlastního majetku. Rozlišují se zde čtyři podskupiny, a to ukazatele vázanosti, obratovosti, doby obratu a produktivity práce.

Ukazatele vázanosti představují minimalizační kritéria a určují množství konkrétní majetkové formy, které je třeba k vygenerování jedné koruny tržeb. Zjišťuje se *vázanost aktiv a vázanost zásob*. Druhou podskupinu tvoří **ukazatele obratovosti**. Jedná se o převrácené ukazatele k ukazatelům vázanosti a jde tedy o maximalizační kritéria. Patří sem *obrat aktiv a obrat zásob*. Dále lze ještě určit například obrat dlouhodobého majetku. Třetí podskupinou jsou **ukazatele doby obratu**. Nelze určit povahu kritéria, protože ta závisí v tomto případě na interpretaci. Nejčastěji se zjišťuje *doba obratu zásob, doba obratu pohledávek a doba obratu krátkodobých závazků*. V čitateli se vždy udává průměrný stav daných hodnot. Posledními ukazateli mohou být **ukazatele produktivity práce**. (Strouhal, 2016); (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

c) Ukazatele likvidity

Tito ukazatelé popisují zejména platební schopnost podniku, a tedy i schopnost uhradit své závazky do splatnosti. Ukazatele likvidity mají tři stupně – hotovostní, běžnou a pohotovou likviditu. Tyto stupně se odlišují likviditou aktiv pro úhradu krátkodobých závazků. (Strouhal, 2016) Ukazatele likvidity poměřují to, čím je možno platit s tím, co je nutno zaplatit. Hodnota zdrojů, kterými je možno platit, se dává do čitatele, závazky do jmenovatele. Doba likvidnosti vyjadřuje schopnost přeměnitelnosti na peníze. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

Běžná likvidita zkoumá, kolikrát oběžná aktiva převyšují krátkodobé závazky. Doporučeným intervalem hodnot je 1,6-2,5. Kritická hodnota je jedna, neboť nižší hodnota představuje nekrytý dluh. Pokud jsou hodnoty naopak příliš vysoké, není to žádoucí pro ziskovost firmy, protože vysoká likvidita snižuje rentabilitu. Druhý stupeň, tedy **pohotová likvidita** se od běžné liší v tom, že od oběžných aktiv při výpočtu odčítá zásoby, které činí nejméně likvidní část. Doporučený interval hodnot je 0,7-1. **Hotovostní likvidita** je třetím stupněm a je ze všech ukazatelů likvidity nejpřísnější. Z celého oběžného majetku počítá pouze s peněžními prostředky (běžný účet a pokladna), které jsou vyděleny stejně jako

v předchozích stupních krátkodobými závazky. Přijatelný interval se pohybuje kolem hodnot 0,2-0,5. (Strouhal, 2016) Hotovostní neboli okamžitá likvidita naznačuje schopnost podniku uhradit veškeré okamžité splatné dluhy. (Strouhal, Židlická, & Cardová, 2014)

d) Ukazatele zadluženosti

Hodnotí nastavené proporce vlastního kapitálu a cizích zdrojů při financování aktiv. Na zadluženosti je závislé finanční riziko podniku. Platí, že čím je zadluženost vyšší, tím vyšší je i finanční riziko. Podnik by se však neměl bránit využívání cizího kapitálu, protože bývá levnějším zdrojem financování a tím pádem může zvyšovat výkonnost pro vlastníky. Ukazatele zadluženosti nemají nastaveny optimální hodnoty z toho důvodu, že každá firma má hodnotu jinou. (Strouhal, 2016) Cena kapitálu bývá ovlivněna i stupněm rizika, které podstupuje investor. Pochopitelně platí, že čím vyšší riziko investor nese, tím vyšší cenu za kapitál požaduje. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

Základním ukazatelem zadluženosti je **celková zadluženost**. Dalším důležitým ukazatelem je **míra zadluženosti**, která představuje rozhodující faktor pro banku při žádosti podniku o nový úvěr. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013) Třetím ukazatelem zadluženosti je **ukazatel věřitelského rizika**, který říká, že čím je vyšší podíl na celkových aktivech, tím vyšší je riziko věřitelů týkající se problémů se splacením jejich pohledávek. Na tento ukazatel je nutno pohlížet v souladu s celkovou výkonností podniku, měřenou rentabilitou aktiv a se ziskem před zdaněním a úroky. Dále sem patří i **poměr vlastního kapitálu a celkových aktiv**, který vyjadřuje míru samofinancování. Doplňuje předchozí ukazatel a jejich součet musí dát 100 %. (Strouhal, 2016)

Ukazatel úrokového krytí udává, kolikrát EBIT převyšuje placené úroky. Úrokové krytí se zjistí jako poměr EBITu a placených úroků. (Strouhal, 2016) Tento ukazatel je velice oblíbený finančními institucemi, protože vyjadřuje, zda je podnik schopen splatit své úroky z úvěru ze zisku před úroky a zdaněním. Nelze však vyjádřit skutečnost, zda je účetní jednotka schopna splatit úvěr jako celek. (Strouhal, Židlická, & Cardová, 2014)

e) Ukazatele kapitálového trhu (tržní hodnoty)

Zahrnují do ohodnocení finanční výkonnosti i pohled kapitálového trhu, a to prostřednictvím cen akcií. Zobrazují tak i očekávání investorů ohledně budoucího vývoje, jedná se však pouze o veřejně obchodované obchodní korporace. V České republice se tyto ukazatele

využijí pouze výjimečně, a to pouze u velkých a denně obchodovaných firem na české burze s CP. (Strouhal, 2016)

Prvním ukazatelem je **účetní hodnota akcie**, tzv. book value, která zobrazuje minulou výkonnost podniku. Jedná-li se o firmu vykazující zisk, tento ukazatel v čase roste díky nárůstu VK prostřednictvím výsledku hospodaření. (Strouhal, 2016) Druhým ukazatelem je **čistý zisk na akcii**, který měří množství čistého zisku určeného k rozdělení, připadajícího na jednu kmenovou akcii. Nemá-li firma růstové příležitosti, je vhodné vyplatit celý zisk majitelům, nikoliv kumulovat zisky, aniž by bylo možné jejich zhodnocení. Je tedy vhodné kumulovat zisky pouze tehdy, je-li jejich rentabilita vyšší než náklady na VK a část zisku lze tak reinvestovat. (Strouhal, Židlická, & Cardová, 2014)

Dalším ukazatelem je **dividendový výnos**, který oproti čistému zisku na akcii, měří skutečný efekt, který akcionář obdrží jako podíl na zisku. **Dividendové krytí** udává, kolikrát je zisk na akcii vyšší než vyplacený podíl na zisku z akcie. **Výplatní poměr** vyjadřuje, jaká část čistého zisku je vyplacena akcionářům. Doplnkovým ukazatelem do 100 % je **aktivační poměr**, který udává část čistého zisku zadrženého a použitého na reinvestice. (Strouhal, 2016)

Ukazatel P/E (Price-Enternings Ratio) poměruje tržní cenu akcie se ziskem po zdanění na jednu akcii a je důležitý zejména pro investory. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

Ukazatel M/B vyjadřuje podíl tržní ceny akcie a její účetní hodnoty. Tržní cena by v čase měla růst, proto by měla být konečná hodnota vyšší než jedna, aby se jednalo o ziskovou firmu. (Strouhal, 2016)

3.6.4 Vztahy mezi jednotlivými ukazateli

Je nutné si uvědomit, že všechny tyto skupiny poměrových ukazatelů FA jsou provázány a vzájemně se ovlivňují. Je tedy třeba zohlednit situaci komplexně a zvážit vzájemné vazby, neboť výsledek samostatných ukazatelů nemusí být vždy jednoznačný. Je tedy vhodné uvést alespoň základní vztahy mezi těmito ukazateli. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

Vzájemné vztahy mezi poměrovými ukazateli dle Knápkové, Pavelkové a Štekera (2013):

- **Zadluženost a likvidita**

Základním pravidlem je, že vysoká zadluženost může mít za následek snížení likvidity. Pro toto posouzení je nutné analyzovat strukturu cizích zdrojů z hlediska jejich doby splatnosti. Pokud má podnik mnoho krátkodobých zdrojů a nízkou hodnotu oběžných aktiv vzhledem ke krátkodobým cizím zdrojům, může nastat problém s likviditou.

- **Likvidita a rentabilita**

Vysoká likvidita vyjadřuje schopnost splácet své krátkodobé závazky, což má za předpoklad velké množství oběžných peněžních prostředků na bankovním účtu i v hotovosti, pohledávek i zásob. Z držby krátkodobého majetku ale neplynou skoro žádné výnosy, proto nedochází ke zvýšení hodnot vlastního kapitálu a tím pádem se sníží rentabilita podniku.

- **Aktivita a rentabilita**

Efektivní využití aktiv vede k vysoké obratovosti aktiv, což má za následek vyšší rentabilitu. Vztah mezi aktivitou a rentabilitou lze tedy vystihnout tak, že pokud roste obrat aktiv, roste i ziskovost.

- **Likvidita a aktivita**

Likvidita má za úkol poměřovat oběžný majetek s krátkodobými cizími zdroji, aktivita měří obrat různých položek rozvahy. Z tohoto důvodu je nutné sledovat vzájemné ovlivňování těchto ukazatelů, protože například podnik, který má nízkou likviditu, ale delší dobu splatnosti závazků než dobu splatnosti pohledávek, nemusí mít problémy s likviditou.

- **Zadluženost a rentabilita**

Vztah mezi rentabilitou a zadlužeností je o něco složitější. Pokud nízká zadluženost roste, roste i rentabilita, ale pokud roste vysoká zadluženost, rentabilita naopak klesá. To je dáno tím, že zadluženost je kritériem optimalizačním, nikoliv maximalizačním či minimalizačním. (Strouhal, 2016) Pokud tedy podnik dokáže pracovat s cizími zdroji efektivně, pak zvýšená zadluženost vyvolá pozitivní vliv na rentabilitu. Je tedy zřejmé,

že vztah mezi rentabilitou a zadlužeností ovlivňuje působení tzv. finanční páky. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

Vztah mezi rentabilitou a zadlužeností lze vyjádřit vzorcem dle Knápkové, Pavelkové a Šteker (2013) následovně:

$$ROE = \frac{ROCE + CK}{VK * (ROCE - i)} * (1 - T) \quad (3.8)$$

Kde je:

ROE Rentabilita vlastního kapitálu

ROCE Rentabilita vloženého (úplatného) kapitálu v podobě EBIT / úplatný kapitál

I Úroková míra cizích zdrojů

CK Cizí kapitál, jehož hodnota se získá z rozvahy

VK Vlastní kapitál, jehož hodnota se získá z rozvahy

T Daňová sazba, daná zákonem o dani z příjmů

Z tohoto vztahu vyplývá, že rentabilita vlastního kapitálu je závislá na:

- Rentabilitě vloženého kapitálu nesoucího náklad
- Zadluženosti
- Zdanění

(Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

Je-li výnosnost vloženého kapitálu vyšší než cena úročených cizích zdrojů, znamená to, že **finanční páka působí pozitivně** a použití cizího kapitálu přispívá ke zhodnocení VK. Naopak je-li průměrná úroková míra z cizích zdrojů vyšší než rentabilita vloženého kapitálu, nastává **negativní působení finanční páky**. Rozhodnutí, zda se má podnik více zadlužit by tedy mělo vyplývat na základě toho, zda je podnik schopný vydělat nakoupenými aktivy více, než činí úroky za půjčený kapitál. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

3.6.5 Soustavy poměrových ukazatelů

Soustavy poměrových ukazatelů se stávají v posledních letech součástí FA a jejich cílem je usnadnění vysvětlení vzájemných vztahů mezi jednotlivými ukazateli. Každý z nich hodnotí stav podniku jednou číselnou hodnotou, komplexní ekonomický proces je však složitější, což je důvodem využití těchto soustav. Soustavou nelze označit libovolný soubor, stává se

jí pouze tehdy, existují-li mezi ukazateli závislosti. Výběr ukazatelů, které tvoří soustavu závisí na detailním rozboru a stanoveném cíli. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

Rozlišují se dva základní typy soustav:

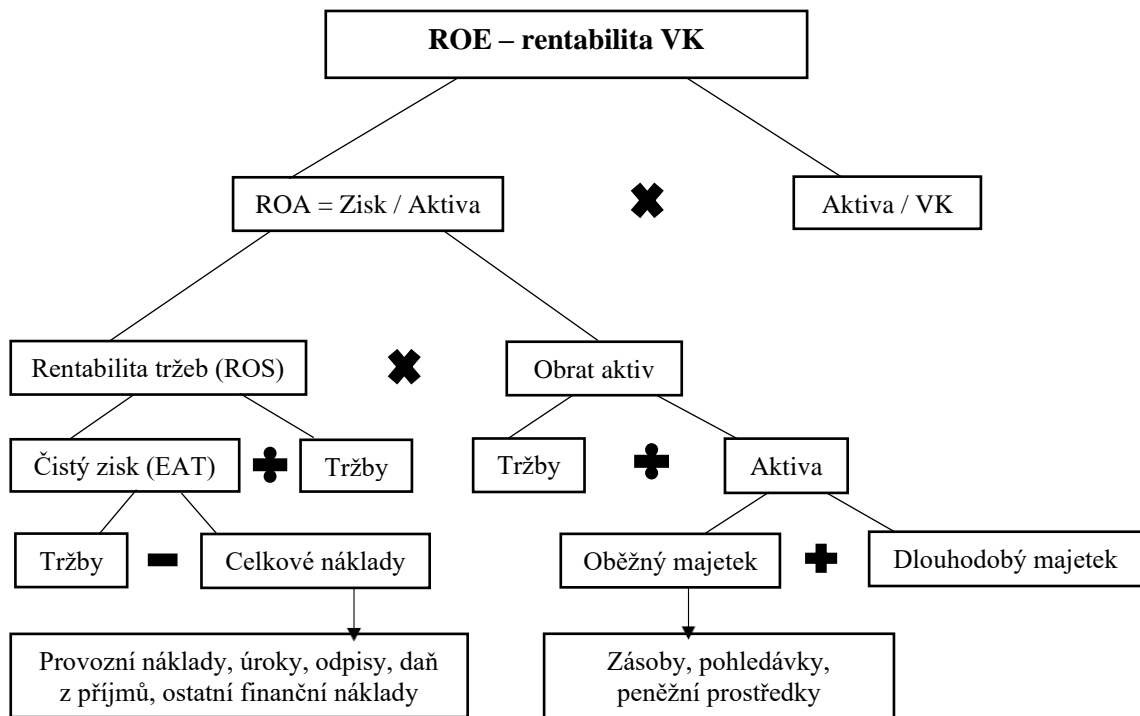
- **Paralelní soustava ukazatelů** – jednotlivé ukazatele jsou řazeny vedle sebe. Neexistuje zde vrcholový ukazatel, ze kterého by se odvozovaly ostatní, proto všechny ukazatele mohou být stejně důležité. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)
- **Pyramidová soustava ukazatelů** – zde existuje vrcholový syntetický ukazatel, který se postupně člení na dílčí analytické ukazatele. Mezi ukazateli je tvořena pyramida, jejíž vztahy jsou pevné a matematicky definované. (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

Podstatou **pyramidové soustavy** je postupný, více a více podrobnější rozklad ukazatele, který nejlépe vystihuje základní cíl podniku. Pro rozkládání existují dva základní postupy – **aditivní** (součet nebo rozdíl dvou ukazatelů) a **multiplikativní** (součin nebo podíl dvou ukazatelů). (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

Většinou bývají rozkládány ukazatele rentability celkového kapitálu (ROA) a ukazatel rentability vlastního kapitálu (ROE). (Strouhal, Židlická, & Cardová, 2014) Ukazatel ROE bývá rozkládán nejčastěji, neboť nejlépe postihuje základní cíl podniku. (Synek, 2011) Hlavním cílem pyramidového rozkladu je kvantifikovat vlivy změn analytických ukazatelů na změnu ukazatele syntetického (vrcholového). Mezi analytickými ukazateli existují vazby multiplikativní i aditivní. (Strouhal, Židlická, & Cardová, 2014)

Příkladem multiplikativní vazby je například rozklad rentability VK neboli **DuPontův rozklad**. V závislosti na typu vazby je vybrána vhodná metoda, podle které se kvantifikují vlivy analytických ukazatelů na vrcholový ukazatel. Pro multiplikativní vazby je vhodná logaritmická metoda, jejíž nevýhodou je však to, že ji nelze použít u firem vykazujících ztrátu, jelikož neexistuje logaritmus záporného čísla. Z toho důvodu existují další metody jako například metoda indexová, funkcionální nebo metoda postupných změn. (Strouhal, 2016)

Obrázek 1: Pyramidový rozklad ROE (DuPont pyramida)

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Strouhal, Židlická, & Cardová, 2014)

Pro přepočítání DuPontova pyramidového rozkladu je nutné vycházet z upravené úrovně rentability celkového kapitálu ROA. Do čitatele se v tomto případě dosazuje místo běžně využívané kategorie EBIT, zisk ve formě EAT. (Strouhal, Židlická, & Cardová, 2014)

Rentabilitu vlastního kapitálu lze rozložit na tři dílčí ukazatele dle Strouhala, Židlické a Cardové (2014) následovně:

$$ROE = ROS * OCA * FP \quad (3.9)$$

Kde je:

ROE Rentabilita vlastního kapitálu

ROS Rentabilita tržeb (čistý zisk k tržbám)

OCA Obrat celkových aktiv (tržby k aktivům)

FP Finanční páka (aktiva na vlastní kapitál)

Finanční páka vypovídá o míře zadluženosti firmy. Čím je ukazatel finanční páky vyšší, tím více cizích zdrojů financování firma využívá. Finanční páka zvyšuje výnosnost vlastního kapitálu pouze tehdy, je-li rentabilita aktiv vyšší než úroková míra z cizích zdrojů. Dále je třeba nezapomínat na to, že vyšší ROE vede ke zvýšení dosaženého zisku na jednu akcii

a současně vyvolává růst ceny akcie na kapitálovém trhu. Naopak je-li úroková míra vyšší než rentabilita aktiv, výsledkem použití cizího kapitálu je snížení ROE. (Strouhal, 2016)

Dekompozice ROE v podstatě ukazuje, na jaké oblasti řízení je třeba se zaměřit při zvyšování rentability VK. Jde o zvyšování ziskové marže, čehož lze docílit například změnou výrobního portfolia, zrychlením obratu aktiv nebo v přijatelné míře využitím financování cizím kapitálem, čímž dochází k optimalizaci kapitálové struktury. V tomto případě se jedná o minimalizaci rizika a současně maximalizaci příznivého efektu používání cizích zdrojů. O tom, na co se bude management podniku zaměřovat a jaké ukazatele bude chtít ovlivnit, rozhoduje především druh odvětví. Firmy z kapitálově náročnějšího odvětví, které mají vysoký podíl fixních aktiv na celkových aktivech se budou v řízení zaměřovat především na řízení rentability tržeb, přičemž akceptují pomalejší obrat aktiv. (Strouhal, 2016)

4 Vlastní práce

Vlastní část této bakalářské práce bude vycházet z příloh obsahujících databáze s potřebnými daty o 100 zemědělských podnicích, které byly vybrány jako výběrový vzorek a budou mezi nimi zjišťovány vazby. Data o představených podnicích jsou přejata z účetních závěrek a výročních zpráv těchto firem k 31. 12. 2019 uvedených na oficiálním webu českého soudnictví – Justice.cz. Zahrnuty jsou pouze podniky, které se řídí českými účetními standardy a databáze jsou řazeny od nejziskovějších po nejvíce ztrátové podniky dle výsledku hospodaření za účetní období (EAT). Všechny kategorie zisku, které první databáze obsahuje, jsou vypočítány na základě metodiky Knápkové, Pavelkové a Štekera (2013) uvedené v literární rešerši na straně 27.

Náplní vlastní části práce bude pomocí korelačního koeficientu určit těsnost závislosti mezi jednotlivými kategoriemi zisku těchto vybraných podniků, dále bude vypočítán podíl zisku na celkovém čistém obratu firem a podíl ostatních provozních výnosů na zisku před zdaněním, kde se eviduje většina dotací přijatých zemědělci. Nakonec pro tyto skupiny podniků budou vypočteny tři základní ukazatele rentability. Všechny tyto výpočty budou provedeny pro průměrné hodnoty vybraných zemědělských podniků rozdělených do 4 skupin podle velikosti účetní jednotky na mikro, malou, střední a velkou jednotku na základě pravidel určených v Zákoně o účetnictví. Tyto podmínky stanovení velikosti účetní jednotky jsou uvedeny podle Králové a Hejreta (2020) v literární rešerši na straně 14.

4.1 Těsnost závislosti mezi jednotlivými kategoriemi zisku

Závislost mezi jednotlivými kategoriemi zisku: EAT, EBT, EBIT a EBITDA všech uvedených zemědělských podniků v databázi (Příloha 1) byla vypočtena pomocí statistického programu SPSS. Těsnost závislosti byla stanovena na základě výpočtu korelačních koeficientů mezi danými kategoriemi zisku.

Nejprve bylo otestováno, zda mají data normální rozdělení pomocí dvou testů normality (Kolmogorovův-Smirnovův test a Shapiro-Wilkův test). Na základě těchto testů bylo zjištěno, že data nemají normální rozdělení a je tedy vhodné použít pro výpočet párové těsnosti závislosti Spearmanův koeficient korelace, který prokázal silnou závislost mezi všemi kategoriemi zisku. Konkrétní výsledky korelačních koeficientů jsou uvedeny v následující tabulce na základě výsledků z SPSS (Tabulka 5).

Tabulka 5: Těsnost závislosti vyjádřená Spearmanovým koeficientem korelace

<i>Rozsah souboru (N)</i>		<i>100</i>		Kategorie zisku			
<i>P-hodnota (sig.)</i>		<i>0,000</i>		EAT	EBT	EBIT	EBITDA
Hodnota Spearmanova korelačního koeficientu	EAT			1,000	0,998	0,982	0,912
	EBT			0,998	1,000	0,985	0,915
	EBIT			0,982	0,985	1,000	0,942
	EBITDA			0,912	0,915	0,942	1,000

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z přílohy 1 (Veřejný rejstřík a Sběrka listin, 2020)

Z tabulky č. 5 vytvořené na základě výsledků z výstupu ze statistického programu SPSS je patrné, že závislost je velmi silná mezi všemi uvedenými kategoriemi zisku, neboť hodnota korelačního koeficientu všech kategorií přesahuje hodnotu 0,9. Z tabulky lze dále odvodit, že koeficient korelace se s přibývajícimi položkami zahrnutými při výpočtu zisku snižuje.

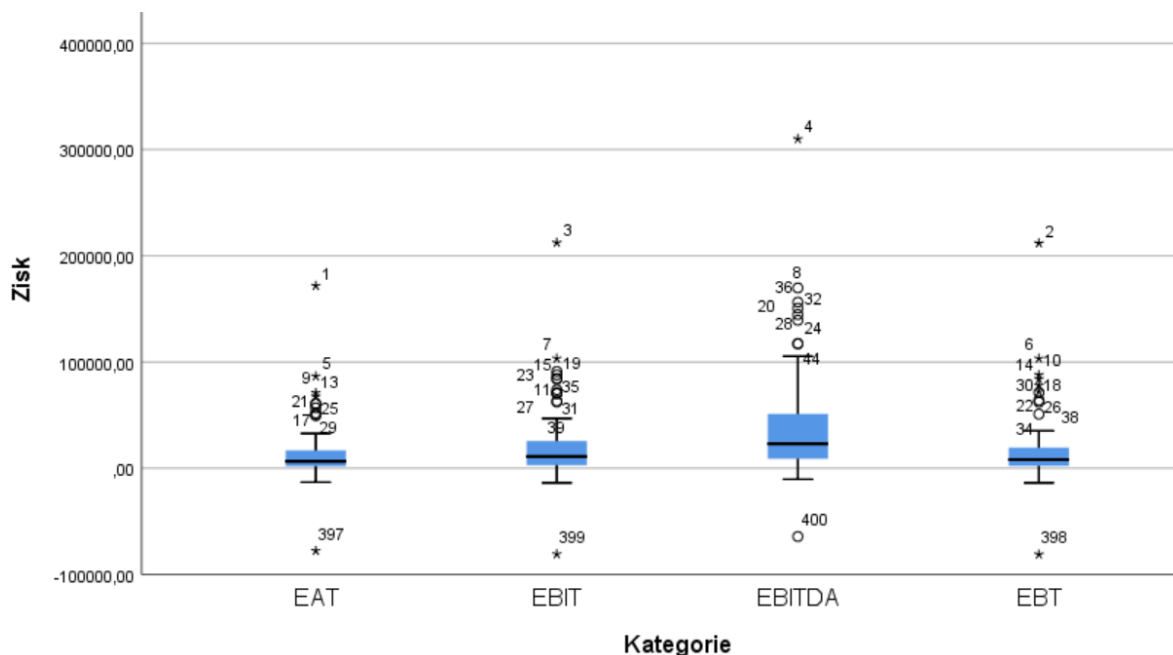
Nejmenší těsnost závislosti má tedy v prvním řádku, který poměruje EAT a ostatní kategorie zisku, EBITDA, u níž je hodnota korelačního koeficientu 0,912. EBT a EBIT mají nejmenší závislost také vůči zisku ve formě EBITDA. EBITDA má nejnižší hodnotu korelačního koeficientu vůči EATu, v hodnotě opět 0,912, čímž se potvrzuje tvrzení z prvního řádku.

Pro všechny kategorie je ve výstupu z SPSS uveden ještě údaj p-hodnoty neboli signifikantní hodnoty sloužící pro statistické testování hypotéz. Z tabulky 5 je patrné, že tato hodnota je pro všechny kategorie zisku v tomto případě nulová. Označení N vyjadřuje počet prvků v souboru neboli jeho rozsah, v tomto případě se tedy jedná o 100 zemědělských podniků.

Graf boxplot neboli krabicový graf pro posouzení zisku podle jednotlivých kategorií uvedený na následujícím výstupu z SPSS (Graf 1) je vyjádřením numerických dat, který umožňuje posoudit vybraná data pomocí kvartilů. Krabicový diagram zachycuje minimum, maximum, a medián. Graf je rozdělen na čtyři kvartily, každý z nich obsahuje 25 % dat.

Body s číselným vyjádřením v okolí vyjadřují odlehlé hodnoty. Na základě uvedeného krabicového grafu (Graf 1) lze posoudit podle bodů s číselným označením pořadí, které podniky jsou nejvzdálenější od mediánových hodnot a tvoří tak nejvýznamnější odlehlé hodnoty.

Graf 1: Jednoduchý boxplot pro posouzení kategorií zisku

Zdroj: Vlastní zpracování pomocí programu SPSS

Spodní krajní odlehlé hodnoty představují v tomto případě ztráty společnosti AGROPODNIK Hodonín, a. s., který má všechny hodnoty EAT, EBT, EBIT i EBITDA záporné. Bod s číslem 397 je odlehlá hodnota EATu, která činí podle databáze (Příloha 1) -77 743 tis. Kč. Bod 398 je údaj pro odlehlou hodnotu EBT a činí -81 117 tis Kč. Bod 399 představuje odlehlou hodnotu EBIT a je -80 842 tis. Kč a bod 400 je odlehlá hodnota EBITDy, která činí -64 288 tis. Kč.

Horní krajní odlehlé hodnoty jsou zisky podniku AGRO – Měřín, a. s., který je ze všech podniků v databázi (Příloha 1) nejziskovější. Bod 1 je odlehlá hodnota EATu, která činí 171 744 tis. Kč. Bod 2 představuje odlehlou hodnotu EBT, která je 211 845 tis. Kč. Bod 3 je údaj pro odlehlou hodnotu EBIT a činí 212 369 tis. Kč a bod 4 představuje nejvyšší odlehlou hodnotu EBITDy, která je 3 099 946 tis Kč.

4.2 Podíl zisku na čistém obrátu v závislosti na velikosti účetní jednotky

Na základě dat získaných ze sbírky listin (Příloha 2) bylo pomocí statistického programu SPSS zjišťováno, jaký podíl má čistý zisk (EAT), u vybraných zemědělských podniků, na celkovém čistém obrátu firmy. Poté byl podíl vypočten i pro kategorii EBITDA, která zahrnuje navíc daně, odpisy a úroky. Nakonec jsou porovnány výsledky obou podílů a je posouzena velikost rozdílu mezi podílem EAT a EBITDA na čistém obrátu.

Obrat lze zjistit součtem výnosových položek z VZZ, jedná se o položky I. Tržby z prodeje výrobků a služeb, II. Tržby za prodej zboží, III. Ostatní provozní výnosy, IV. Výnosy z DFM – podíly, V. Výnosy z ostatního DFM, VI. Výnosové úroky a podobné výnosy a VII. Ostatní finanční výnosy. Využité výkazy však obsahují již souhrnnou položku – čistý obrat.

Podniky byly pro usnadnění rozděleny do 4 skupin podle velikosti účetní jednotky na mikro, malou, střední a velkou účetní jednotku na základě pravidel stanovených Zákonem o účetnictví. Pravidla pro stanovení velikosti účetní jednotky jsou uvedena v literární rešerši. Na základě tohoto rozdělení byly pro každou skupinu vypočteny průměrné hodnoty zisku ve formě EAT, EBITDA a čistého obratu pomocí programu SPSS, kde byla každá skupina vždy vyselektována a následně pro ni byl vypočten průměr těchto potřebných hodnot.

Tabulka 6: Podíl zisku EAT na čistém obratu

Průměrné hodnoty	Kategorie účetních jednotek podle velikosti (v tis. Kč)			
	Velká	Střední	Malá	Mikro
Čistý zisk (EAT)	60 946,1818	12 410,2051	4 423,2128	-1 223,3333
Čistý obrat	2 833 930, 091	411 204,0513	75 981,7447	3 958,0000
Podíl	0,0215	0,0302	0,0582	-0,3091

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z přílohy 2 (Veřejný rejstřík a Sběrka listin, 2020)

Z tabulky č. 6 vyplývá, že průměrná hodnota EATu vypočítaná pomocí SPSS z dat uvedených v příloze 2 pro velké účetní jednotky, kterých je v databázi celkem jedenáct, činí 60 946,1818 tis. Kč. Průměrný obrat pro tyto jednotky je 2 833 930, 091 tis. Kč. Podíl zisku na obratu činí 2,15 %. Na 1 koruně obratu velkých ú. j. se zisk podílí průměrně 2,15 haléři.

Středních účetních jednotek je v databázi celkem 39. Jejich průměrná hodnota EATu je 12 410,2051 tis. Kč a průměr čistého obratu činí 411 204,0513 tis. Kč. Podíl čistého zisku na obratu středních účetních jednotek je průměrně 3,02 %. Na 1 korunu obratu připadá tedy asi 3,02 haléřů čistého zisku.

Malé účetní jednotky mají v databázi největší podíl, je jich celkem 47. Průměrná hodnota čistého zisku malých účetních jednotek je 4 423,2128 tis. Kč. Průměrný čistý obrat představuje hodnotu 75 981,7447 tis. Kč. Podíl EATu na celkovém čistém obratu je 5,82 %. Čistý zisk se tedy podílí 5,82 haléři na 1 koruně obratu.

Databáze obsahující 100 vybraných zemědělských podniků zahrnuje pouze tři mikro účetní jednotky, z toho dvě mikro účetní jednotky vykazují ztrátu. Výsledné procento podílu zisku na obratu vychází tudíž záporně. Podíl všech mikro jednotek činí -0,3091 tis. Kč. Vezme-li se v úvahu pouze zisková mikro účetní jednotka, konkrétně podnik ZOS Běsno s. r. o., podíl čistého zisku na obratu představuje hodnotu 0,7 %. A na jedné koruně obratu se u této společnosti podílí čistý zisk 0,7 haléři.

EAT představuje čistý zisk, který je přímo dohledatelný ve VZZ, je očištěn o všechny položky, které ovlivňují významně hodnotu výsledku hospodaření. Oproti tomu kategorie EBITDA představuje zisk zahrnující všechny položky, které VH značně ovlivňují. Pravděpodobně bude tedy činit větší podíl na čistém obratu. Tvrzení bude prokázáno na základě dat a výpočtů v následující tabulce (Tabulka 7).

Tabulka 7: Podíl zisku EBITDA na čistém obratu

Průměrné hodnoty	Kategorie účetních jednotek podle velikosti (v tis. Kč)			
	Velká	Střední	Malá	Mikro
Zisk ve formě EBITDA	133 971,8182	43 470,3077	14 449,2340	1 077,0000
Čistý obrat	2 833 938,091	411 204,0513	75 981,7447	3 958,0000
Podíl	0,0473	0,1057	0,1902	0,2721

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z přílohy 2 (Veřejný rejstřík a Sběrka listin, 2020)

Na základě dat z tabulky č. 7 je patrné, že výsledný podíl zisku na obratu se oproti tabulce č. 6 značně liší. Data v této tabulce byla opět vypočtena jako průměrné hodnoty z dat uvedených ve druhé příloze pomocí programu SPSS. Nyní však vychází z kategorie zisku, která zahrnuje daně, úroky a odpisy.

Pro skupinu velkých účetních jednotek je podíl zisku na obratu 4,73 %. Na jedné koruně obratu se EBITDA podílí tedy 4,73 haléři. Střední účetní jednotky mají podíl zisku na čistém obratu 10,57 %. Na jedné koruně obratu se podílí zisk před zdaněním, úroky a odpisy 10,57 haléři. Podíl EBITDY na čistém obratu u malých účetních jednotek je 19,02 % a tedy na jedné koruně obratu se zisk v této formě podílí 19,02 haléři. Hodnoty pro mikro účetní jednotky jsou v tomto případě všechny kladné a bez problému lze tedy určit i celkový podíl jejich zisku před zdaněním, úroky a odpisy na čistém obratu, který činí 27,21 %. Na jedné koruně obratu se zisk podílí tedy 27,21 haléři.

Na základě výsledků z tabulek 6 a 7 lze tedy posoudit, jak významné je odlišovat od sebe jednotlivé kategorie zisku. Rozdíly v podílech na čistém obratu mezi ziskem ve formě EAT a EBITDA jsou na první pohled znatelné. Zajímavé je i to, že při výpočtu podílu čistého zisku na čistém obratu, vycházel podíl u mikro účetních jednotek záporně, kdežto u podílu zisku před zdaněním, úroky a odpisy je procento podílu na čistém obratu ze všech kategorií nejvyšší. To může být však způsobeno i tím, že mikro účetní jednotky mají v databázi nejmenší zastoupení a jedná se tedy o malý výběrový vzorek pro statistické zjišťování.

Pokud se při posouzení vyřadí kategorie mikro účetních jednotek, které jsou v souboru minimálně zastoupeny, vychází podíl zisku na obratu nejlépe u kategorie malých účetních jednotek v obou případech, tedy jak pro zisk ve formě EAT, tak i pro EBITDu. Podíl EBITDy na čistém obratu u malých účetních jednotek je však ještě několikanásobně vyšší než při poměrování podílu EATu.

4.3 Podíl OPV na zisku před zdaněním podle velikosti účetní jednotky

Ostatní provozní výnosy jsou ve VZZ zemědělských podniků velmi důležitou položkou, protože se zde eviduje většina dotací udělených zemědělcům. V této kapitole bylo posouzeno, jak velký vliv má tato položka evidovaná na řádku 20, který je součtem položek: tržby z prodaného DM, tržby z prodaného materiálu a jiné provozní výnosy, na zisk před zdaněním neboli zisk ve formě EBT.

Pro zjednodušení byly podniky opět rozděleny do 4 skupin podle velikosti a podíl je tedy stanoven na základě průměrných hodnot ostatních provozních výnosů a zisku před zdaněním zvlášť pro velké, střední, malé a mikro účetní jednotky. Průměrné hodnoty byly opět vypočítány pomocí statistického programu SPSS.

Tabulka 8: Podíl ostatních provozních výnosů na EBT

Průměrné hodnoty	Kategorie účetních jednotek podle velikosti (v tis. Kč)			
	Velká	Střední	Malá	Mikro
Ostatní provozní výnosy	129 219, 9091	64 500,9744	20 513,8936	2 395,6667
Zisk před zdaněním (EBT)	73 516, 3636	15 500,5128	5 525,7447	-1 199,0000
Podíl	1,7577	4,1612	3,7124	-1,9981

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z přílohy 3 (Veřejný rejstřík a Sběrka listin, 2020)

Databáze, ze které vychází tato kapitola a tabulka č. 8 je uvedena ve třetí příloze. Tato databáze obsahuje 11 velkých ú. j. a všechny jsou ziskové. Průměrná hodnota OPV činí 129 219,9091 tis. Kč. Průměrná hodnota EBT je ve výši 73 516,3636 tis. Kč. Podíl ostatních provozních výnosů na hodnotě zisku před zdaněním u velkých účetních jednotek je pro průměrné hodnoty 1,7577 tis. Kč.

Střední účetní jednotky, kterých je v databázi 39, mají průměrnou hodnotu ostatních provozních výnosů 64 500,9744 tis. Kč. Zisk po zdanění je průměrně 15 500,5128 tis. Kč. Podíl ostatních provozních výnosů k zisku po zdanění činí 4,1612 tis. Kč. Ostatní provozní výnosy u středních účetních jednotek se podílí několikanásobně víc na zisku než u velkých účetních jednotek.

Malé účetní jednotky představují téměř polovinu ze všech podniků v databázi. Průměrná hodnota OPV činí 20 513,8936 tis. Kč a průměrná hodnota zisku před zdaněním je 5 525,7447 tis. Kč. Podíl ostatních provozních výnosů na zisku před zdaněním činí 3, 7124 tis. Kč. OPV se u malých účetních jednotek podílí na zisku také velmi významně.

Mikro účetní jednotky jsou v databázi pouze tři a z toho dvě jsou ztrátové. Podíl by byl tedy záporný v hodnotě -1,9981 tis. Kč. Vezme-li se v úvahu pouze zisková mikro účetní jednotka, tedy společnost ZOS Běsno s. r. o., jejíž OPV činí 46 tis. Kč a EBT je 80 tis. Kč, podíl ostatních provozních výnosů na zisku je 0,575 tis. Kč.

Nejvyšší podíl OPV na zisku před zdaněním mají tedy střední ú. j., u nichž lze na základě tohoto zjištění předpokládat, že pobírají nejvíce zemědělských dotací ze všech kategorií účetních jednotek. Nejnižší podíl OPV na EBTu mají mikro ú. j., jejich zastoupení ve vzorku je však minimální a údaj proto může být zkreslený. Nezahrnou-li se tedy mikro ú. j., nejmenší podíl OPV na EBTu mají podniky v kategorii velkých účetních jednotek.

4.4 Výpočet rentability pro skupiny účetních jednotek různé velikosti

Jedním z rozhodujících údajů zjišťovaných při analýze zisku je rentabilita. Lze ji vypočítat podílem různých kategorií zisku v čitateli a rozhodujícími prvky zjišťování ve jmenovateli. Nejčastěji se počítají ukazatele pro rentabilitu vlastního kapitálu, aktiv a tržeb. Výpočet těchto ukazatelů je proveden na základě dat uvedených v přílohách, podle vzorců z literární rešerše. Podniky jsou pro výpočet rozděleny do čtyř kategorií podle velikosti ú. j. na mikro, malou, střední a velkou a jsou posouzeny jejich průměrné a mediánové hodnoty.

4.4.1 Rentabilita vlastního kapitálu

Vypočítá se jako podíl čistého zisku EAT v čitateli a vlastního kapitálu ve jmenovateli. Hodnoty mediánu i průměrné hodnoty dle programu SPSS vycházejí pro čistý zisk z přílohy 1. Mediánové i průměrné hodnoty vlastního kapitálu vychází z dat z přílohy 4 a pro jejich výpočet je také využit program SPSS. Zvlášť je vypočtena rentabilita pro každou skupinu účetních jednotek rozdělených podle velikosti. Všechny hodnoty jsou uvedeny v tisících korun.

Mediánové hodnoty velkých ú. j.:

$$ROE = \frac{EAT}{VK} = \frac{51850}{962750} = 0,0539 = 5,39 \% \quad (4.1)$$

Průměrné hodnoty velkých ú. j.:

$$ROE = \frac{EAT}{VK} = \frac{60946,1818}{1122402,1820} = 0,0543 = 5,43 \% \quad (4.2)$$

Mediánové hodnoty středních ú. j.:

$$ROE = \frac{EAT}{VK} = \frac{10522}{260180} = 0,0404 = 4,04 \% \quad (4.3)$$

Průměrné hodnoty středních ú. j.:

$$ROE = \frac{EAT}{VK} = \frac{12410,2051}{309172,7436} = 0,0401 = 4,01 \% \quad (4.4)$$

Mediánové hodnoty malých ú. j.:

$$ROE = \frac{EAT}{VK} = \frac{2267}{91745} = 0,0247 = 2,47 \% \quad (4.5)$$

Průměrné hodnoty malých ú. j.:

$$ROE = \frac{EAT}{VK} = \frac{4423,2128}{120431,2766} = 0,0367 = 3,67 \% \quad (4.6)$$

Mediánové hodnoty mikro ú. j.:

$$ROE = \frac{EAT}{VK} = \frac{-1}{3014} = -0,0003 \quad (4.7)$$

Průměrné hodnoty mikro ú. j.:

$$ROE = \frac{EAT}{VK} = \frac{-1223,3333}{857,3333} = -1,4269 \quad (4.8)$$

Rentabilita vlastního kapitálu pro mediánové hodnoty vyšla nejlépe pro velké účetní jednotky (kterých je v souboru 11) a to 0,0539 tis. Kč, tedy 5,39 %. Pro průměrné hodnoty je opět nejlepší výsledek rentability VK u velkých ú. j., tedy 0,0543 tis. Kč, což je 5,43 %. Tyto hodnoty vyjadřují, kolik čistého zisku připadá na jeden tisíc korun vlastního kapitálu pro průměrný a mediánový zemědělský podnik velkých ú. j. Neberou-li se v úvahu mikro účetní jednotky, kterých je v souboru minimum a vykazují záporné výsledky rentability, nejhorší rentabilitu mají poté malé účetní jednotky.

4.4.2 Rentabilita aktiv

Vypočet se provádí vydělením zisku před zdaněním a úroky EBIT celkovou hodnotou aktiv. Hodnoty mediánů a průměrných hodnot pro EBIT jsou uvedeny na základě vypočtených dat z přílohy 1. Průměrné i mediánové hodnoty aktiv v netto hodnotě vychází z dat z přílohy 4. Hodnoty mediánů i průměrů byly vypočteny pomocí SPSS zvlášť pro všechny skupiny účetních jednotek rozdělených podle velikosti.

Mediánové hodnoty velkých ú.j.:

$$ROA = \frac{EBIT}{A} = \frac{71215}{1255825} = 0,0567 = 5,67 \% \quad (4.9)$$

Průměrné hodnoty velkých ú.j.:

$$ROA = \frac{EBIT}{A} = \frac{84975,3636}{1935349,9090} = 0,0439 = 4,39 \% \quad (4.10)$$

Mediánové hodnoty středních ú.j.:

$$ROA = \frac{EBIT}{A} = \frac{15345}{417688} = 0,0367 = 3,67 \% \quad (4.11)$$

Průměrné hodnoty středních ú.j.:

$$ROA = \frac{EBIT}{A} = \frac{18134,9231}{460176,1026} = 0,0394 = 3,94 \% \quad (4.12)$$

Mediánové hodnoty malých ú.j.:

$$ROA = \frac{EBIT}{A} = \frac{4201}{130084} = 0,0323 = 3,23 \% \quad (4.13)$$

Průměrné hodnoty malých ú.j.:

$$ROA = \frac{EBIT}{A} = \frac{6777,7872}{170084,4255} = 0,0398 = 3,98 \% \quad (4.14)$$

Mediánové hodnoty mikro ú.j.:

$$ROA = \frac{EBIT}{A} = \frac{2}{27342} = 0,00007 \quad (4.15)$$

Průměrné hodnoty mikro ú.j.:

$$ROA = \frac{EBIT}{A} = \frac{-792,3333}{40179,6667} = -0,0197 \quad (4.16)$$

Rentabilita aktiv pro mediánové hodnoty je nejvyšší opět pro velké ú. j., konkrétně činí 0,0567 tis. Kč, tedy 5,67 %. Pro průměrné hodnoty zemědělských podniků je výsledek také nejvyšší u velkých ú. j. a činí 0,0439 tis. Kč, tedy 4,39 %. Výsledky vyjadřují, kolik zisku před zdaněním a úroky připadá na jeden tisíc korun aktiv. Pokud se nezahrnují mikro účetní jednotky, které jsou minimálně zastoupeny a jejich průměrná hodnota je záporná, potom nejnižší rentabilitu vykazují v tomto případě malé i střední účetní jednotky, neboť jejich výsledné hodnoty jsou přibližně ve stejné výši kolem 3 % u mediánových hodnot a 4 % u průměrných hodnot.

4.4.3 Rentabilita tržeb

Jedná se o podíl jedné z forem zisku (například EAT) a celkových tržeb. Mediánové i průměrné hodnoty jsou uvedeny na základě údajů z přílohy 1. Mediánové a průměrné hodnoty sumy tržeb za výrobky, služby a zboží vycházejí z přílohy 4. Tyto hodnoty byly vypočteny pomocí programu SPSS pro všechny kategorie účetních jednotek rozdělených podle velikosti.

Mediánové hodnoty velkých ú. j.:

$$ROS = \frac{EAT}{Tržby} = \frac{51850}{2560597} = 0,0202 = 2,02 \% \quad (4.17)$$

Průměrné hodnoty velkých ú. j.:

$$ROS = \frac{EAT}{Tržby} = \frac{60946,1818}{2678008,9090} = 0,0228 = 2,28 \% \quad (4.18)$$

Mediánové hodnoty středních ú. j.:

$$ROS = \frac{EAT}{Tržby} = \frac{10522}{220715} = 0,0477 = 4,77 \% \quad (4.19)$$

Průměrné hodnoty středních ú. j.:

$$ROS = \frac{EAT}{Tržby} = \frac{12410,2051}{345910,1538} = 0,0359 = 3,59 \% \quad (4.20)$$

Mediánové hodnoty malých ú. j.:

$$ROS = \frac{EAT}{Tržby} = \frac{2267}{56126} = 0,0404 = 4,04 \% \quad (4.21)$$

Průměrné hodnoty malých ú. j.:

$$ROS = \frac{EAT}{Tržby} = \frac{4423,2128}{54329,3191} = 0,0814 = 8,14 \% \quad (4.22)$$

Mediánové hodnoty mikro ú. j.:

$$ROS = \frac{EAT}{Tržby} = \frac{-1}{1011} = -0,00099 \quad (4.23)$$

Průměrné hodnoty mikro ú. j.:

$$ROS = \frac{EAT}{Tržby} = \frac{-1223,3333}{1530} = -0,7996 \quad (4.24)$$

Rentabilita tržeb pro mediánové hodnoty je nejvyšší u kategorie středních účetních jednotek, kterých je v souboru 39 a činí 0,0477 tis. Kč, tedy 4,77 %. Pro průměrné hodnoty je výsledná hodnota rentability tržeb však nejvyšší u malých účetních jednotek, které tvoří téměř polovinu výběrového vzorku a jejich ROS je 0,0814 tis. Kč, tedy 8,14 %. Toto procento je nevyšší ze všech vypočítaných rentabilit. Výsledky vyjadřují podíl čistého zisku, který připadá na 1 tisíc korun tržeb. Nejmenší hodnotu rentability po vyřazení mikro ú. j., vykazují v tomto případě velké účetní jednotky. Je tedy prokazatelné, že jednotlivé ukazatele rentability se svými výsledky liší v závislosti na tom, co poměřují.

5 Závěr

V literární rešerši této bakalářské práce bylo cílem na základě vybraných literárních zdrojů formulovat manuály k výpočtu jednotlivých kategorií zisku, vysvětlit pojmy související se ziskem a dále představit jednotlivé výkazy podstatné pro výpočet výsledku hospodaření jako je rozvaha, VZZ a cash flow. Bylo nutné charakterizovat podmínky pro stanovení velikosti účetní jednotky dle Zákona o účetnictví, neboť toto rozdělení bylo dále využíváno ve vlastní části práce. Neméně důležitým cílem bylo i charakterizovat ukazatele finanční analýzy, zejména rentabilitu, která je velmi podstatná pro určení ziskovosti podniku.

Pro vlastní část práce bylo nutné nejprve vytvořit databázi, obsahující 100 zemědělských podniků, pro něž byly vypočítány všechny kategorie zisku z údajů získaných ze Sbírký listin obchodního soudu (zdrojem byl oficiální web českého soudnictví – Justice.cz). Data byla zjišťována z účetních závěrek a výročních zpráv za rok 2019 a byly zahrnuty pouze podniky, které účtují podle českých účetních standardů, u kterých se podařilo dohledat všechny potřebné údaje. Následně byly vytvořeny i další databáze obsahující údaje potřebné ve vlastní části práce.

V první kapitole se podařilo pomocí statistického programu SPSS na základě výpočtu Spearmanova korelačního koeficientu posoudit těsnost závislosti mezi jednotlivými kategoriemi zisku, která byla u všech prokázána jako silná, neboť hodnota korelačního koeficientu byla vždy vyšší než 0,9. Na základě vytvořeného krabicového grafu byly dále ještě posouzeny krajní odlehlé hodnoty ve zkoumaném vzorku podniků.

Pro další zkoumání byly podniky rozděleny do 4 kategorií podle velikosti účetní jednotky. Při posouzení podílu čistého zisku EAT na čistém obratu a kategorie zisku EBITDA, která je obsahem položek od EATu nejvzdálenější, se podařilo zjistit, že mnohonásobně více se podílí na obratu EBITDA. Podíly vyšly u obou kategorií nejvyšší pro malé účetní jednotky (při vyřazení mikro účetních jednotek z důvodu minimálního zastoupení v souboru). Podíl EBITDy na obratu byl 19,02 %, kdežto podíl EATu byl pouze 5,82 %. Ukázalo se, že odlišnosti v hodnotách různých kategorií zisku jsou tedy poměrně významné.

Dalším cílem bylo posoudit jakou měrou se podílí položka ve VZZ ostatní provozní výnosy na zisku před zdaněním EBT u jednotlivých skupin opět zvlášť pro skupiny podle velikosti ú. j. Největší podíl byl prokázán u středních účetních jednotek, kde činil 4,1612 tis. Kč.

Pro posouzení ziskovosti podniků byly vypočítány ukazatele rentability pro průměrné a mediánové hodnoty skupin podniků rozdělených opět podle velikosti. Konkrétně byly vypočteny ukazatele rentability vlastního kapitálu, aktiv a tržeb. Pro ukazatele rentability vlastního kapitálu a aktiv se podařilo zjistit, že nevyšší ziskovosti v tomto poměření dosahují velké účetní jednotky. ROE vyšla pro mediánové hodnoty velkých ú. j. 5,39 % a pro průměrné hodnoty 5,43 %. ROA vyšla pro medián velkých ú. j. 5,67 % a pro průměr 4,39 %. Rentabilita tržeb vyšla na rozdíl od předchozích ukazatelů nejvyšší u mediánových hodnot pro střední ú. j., a to 4,77 %. Pro průměrné hodnoty vyšla nejlépe u malých ú. j., konkrétně 8,15 %, což byla nevyšší dosažená hodnota rentability u těchto ukazatelů pro danou databázi.

6 Seznam použitých zdrojů

Tištěné zdroje

HINKE, Jana a Dana BÁRKOVÁ. *Účetnictví: aplikace principů a technik*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0331-7.

HINKE, Jana a Dana BÁRKOVÁ. *Účetnictví 2: pokročilé aplikace*. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3516-0.

HRUŠKA, Vladimír. *Účetní manuál pro podnikatelské subjekty, aneb, průvodce účetními operacemi a účetní závěrkou*. Praha: Grada Publishing, 2016. *Účetnictví a daně* (Grada). ISBN 978-80-247-5805-3.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4456-8.

KRÁLOVÁ, Magdalena a Miloslav HEJRET. *Zákon o účetnictví: s komentářem*. Praha: Grada Publishing, 2020. ISBN 978-80-271-1047-6.

MÁČE, Miroslav. *Finanční účetnictví veřejného sektoru*. Praha: Grada Publishing, 2018. *Účetnictví a daně* (Grada). ISBN 978-80-271-2002-4.

RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. *Finanční řízení*. ISBN 978-80-247-3308-1.

SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-3386-6.

STROUHAL, Jiří. *Zveřejňování obchodních korporací*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. *Účetnictví* (Wolters Kluwer). ISBN 978-80-7552-157-6.

STROUHAL, Jiří, Renata ŽIDLICKÁ, Zdeňka CARDOVÁ. *Účetnictví: velká kniha příkladů*. Brno: BizBooks, 2014. ISBN 978-80-265-0154-1.

SYNEK, Miloslav a kolektiv. *Manažerská ekonomika*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-274-3494-1

Elektronické zdroje

KOCOURKOVÁ, Michaela. *Zisk: jaké jsou všechny podoby a druhy zisku?* [online]. Vímvíc Magazín, 5. 11. 2019 [cit. 2020-06-20]. Dostupné z:

<https://www.vimvic.cz/clanek/zisk-jake-jsou-vsechny-podoby-a-druhy-zisku>

MÜLLEROVÁ, Libuše. *Výkaz zisku a ztráty* [online]. Verlag Dashöfer, 6. 2. 2020 [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: [https://www.du.cz/33/vykaz-zisku-a-ztraty-](https://www.du.cz/33/vykaz-zisku-a-ztraty-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EsF3KWTpMZ6Lw6ZOR3CXdkk/)

[uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EsF3KWTpMZ6Lw6ZOR3CXdkk/](https://www.du.cz/33/vykaz-zisku-a-ztraty-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EsF3KWTpMZ6Lw6ZOR3CXdkk/)

MÜLLEROVÁ, Libuše. *Splatná daň z příjmů* [online]. Verlag Dashöfer, 6. 11. 2019 [cit. 2020-07-20]. Dostupné z: [https://www.du.cz/33/splatna-dan-z-prijmu-](https://www.du.cz/33/splatna-dan-z-prijmu-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Es19rHcS-N1D9dC89DGEIaPmKsJOR4PK8w/)

[uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Es19rHcS-N1D9dC89DGEIaPmKsJOR4PK8w/](https://www.du.cz/33/splatna-dan-z-prijmu-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Es19rHcS-N1D9dC89DGEIaPmKsJOR4PK8w/)

Uctovani.net (2019). *VZZ – plný rozsah druhové členění* [online]. [cit. 2020-09-01].

Dostupné z: https://www.uctovani.net/files/VZZ_plny_rozsah_druhove_cleneni_2019.pdf

Veřejný rejstřík a Sbírka listin. *Justice.cz* [online]. [cit. 2020-12-02]. Dostupné z:

[https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-\\$firma](https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-$firma)

7 Přílohy

Příloha 1: Databáze zemědělských podniků a vypočtené kategorie zisku.....	63
Příloha 2: Databáze pro výpočet podílu zisku na obrátu.....	65
Příloha 3: Databáze pro výpočet podílu OPV na zisku před zdaněním	67
Příloha 4: Databáze pro výpočet rentability	69

Příloha 1: Databáze zemědělských podniků a vypočtené kategorie zisku

P.	Název podniku	Okres	Velikost ú. j.	EAT	EBT	EBIT	EBITDA
				v tis. Kč			
1.	AGRO – Měřín, a. s.	Žďár nad Sázavou	Velká	171 744	211 845	212 369	309 946
2.	AGRO Jesenice u Prahy, a. s.	Praha-Západ	Střední	86 565	103 332	103 332	169 744
3.	ANIMALCO, a. s.	Praha 6	Velká	70 945	87 847	87 851	89 901
4.	AFEED, a. s.	Břeclav	Velká	67 585	83 913	83 919	105 447
5.	AGROTEC, a. s.	Břeclav	Velká	60 972	77 942	84 373	139 308
6.	ANIMO Žatec, a. s.	Louny	Střední	60 396	72 180	73 869	117 106
7.	Zemědělské družstvo Dolní Újezd	Svitavy	Velká	56 845	71 215	71 215	150 649
8.	Wotan Forest, a. s.	České Budějovice	Velká	51 850	63 960	70 366	144 616
9.	ZZN Polabí, a. s.	Kolín	Velká	50 585	50 951	91 033	156 340
10.	AGRI CS, a. s.	Břeclav	Velká	49 502	62 287	62 334	68 512
11.	CEREA, a. s.	Pardubice	Velká	32 663	35 330	70 378	117 369
12.	AgroZZN, a. s.	Rakovník	Velká	29 738	30 058	63 210	91 523
13.	Vodňanské kuře, s. r. o.	Kutná Hora	Střední	28 110	34 800	34 800	61 930
14.	ÚSOVSKO AGRO, s. r. o.	Šumperk	Velká	27 979	33 332	37 681	100 079
15.	Zemědělská společnost Blšany s. r. o.	Louny	Střední	24 260	30 197	32 000	40 443
16.	DZV NOVA, a. s.	Benešov	Střední	23 024	28 454	29 332	57 075
17.	DZS STRUHAŘOV, a. s.	Benešov	Střední	22 843	28 538	33 062	64 985
18.	ZEAS Podorlicko, a. s.	Rychnov nad Kněžnou	Střední	21 779	26 797	27 669	55 262
19.	SALIX MORAVA, a. s.	Přerov	Střední	21 396	26 546	29 749	53 801
20.	Ústav pro strukturální politiku v zemědělství, a. s.	Žďár nad Sázavou	Malá	20 902	25 798	25 798	37 461
21.	SCHROM FARMS spol. s. r. o.	Nový Jičín	Střední	20 651	25 681	27 286	42 146
22.	Zemědělské zásobování a nákup Strakonice, a. s.	Strakonice	Střední	20 258	25 906	31 198	51 642
23.	Zemědělské družstvo Dobruška	Rychnov nad Kněžnou	Malá	19 616	24 248	25 320	47 976
24.	ZEMOS, a. s.	Břeclav	Střední	18 036	22 335	26 954	75 320
25.	AGRO Jevišovice, a. s.	Znojmo	Střední	17 342	18 832	26 855	64 711
26.	Zemědělské družstvo Trstěnice	Svitavy	Malá	16 306	20 062	22 859	42 143
27.	Spearhead Czech, s. r. o.	Přerov	Malá	15 525	18 136	46 770	48 135
28.	FARMTEC, a. s.	Tábor	Střední	14 883	16 893	17 149	24 626
29.	SPV Pelhřimov, a. s.	Pelhřimov	Střední	14 640	18 302	23 066	89 419
30.	Zemědělské družstvo Opařany	Tábor	Střední	14 515	17 900	18 244	46 619
31.	Výkrm Třebíč, s. r. o.	Kutná Hora	Střední	13 928	17 305	19 483	59 287
32.	KLADRUBSKÁ a. s.	Rokycany	Střední	13 516	16 941	23 713	61 885
33.	ZEM, a. s.	Hradec Králové	Střední	12 245	15 153	15 345	34 470
34.	Zemědělské družstvo VRCHOVINA	Nový Jičín	Malá	12 019	14 885	14 952	18 501
35.	Poděbradská blata, a. s.	Poděbrady	Malá	12 012	14 872	15 344	30 833
36.	Zemědělské obchodní družstvo Předslavice	Strakonice	Malá	11 835	14 592	15 293	28 471
37.	ZD Křečhoř, a. s.	Kolín	Malá	11 726	14 511	14 511	22 775
38.	Výkrm Tagrea, s. r. o.	Kutná Hora	Střední	10 957	13 497	13 497	24 481
39.	Oseva Agri Chrudim, a. s.	Chrudim	Střední	10 522	12 623	13 253	38 883
40.	Zemědělské družstvo Světnov	Žďár nad Sázavou	Malá	10 391	12 971	13 421	28 822
41.	CHOVSERVIS a. s.	Hradec Králové	Střední	9 924	12 208	13 013	28 722
42.	Zemědělské družstvo Kokory	Přerov	Střední	9 781	10 510	12 678	21 959
43.	Frýdlantská zemědělská a. s.	Frýdek-Místek	Malá	8 761	10 837	11 143	23 442

44.	AGD Kačice, s. r. o.	Kladno	Malá	8 380	10 276	11 428	28 366
45.	AGROCOM HRUŠOVANY spol. s. r. o.	Chomutov	Malá	8 089	10 066	14 204	18 498
46.	První zemědělská Záhornice, a. s.	Nymburk	Malá	7 716	9 602	10 769	19 488
47.	ZEAS Puclice, a. s.	Domažlice	Střední	7 697	10 541	18 716	50 660
48.	Zemědělské družstvo Nechanice	Hradec Králové	Střední	7 208	9 012	10 528	31 077
49.	ZEVA Chlístovice, a. s.	Kutná Hora	Malá	6 962	8 604	8 658	13 897
50.	ALIMEX NEZVĚSTICE, a. s.	Plzeň-město	Střední	6 670	7 627	12 809	47 763
51.	EUROFARMS AGRO-B, s. r. o.	Jindřichův Hradec	Střední	6 540	8 219	13 093	30 543
52.	Zemědělské družstvo Senice na Hané	Olomouc	Střední	5 749	7 995	12 086	47 092
53.	Lužanská zemědělská, a. s.	Jičín	Střední	5 598	6 525	6 900	22 626
54.	Agropodnik DOMAŽLICE a. s.	Domažlice	Střední	5 270	5 852	5 852	15 950
55.	ÚSOVSKO EKO, s. r. o.	Šumperk	Malá	5 201	6 415	6 450	9 044
56.	ZS Vilémov, a. s.	Havlíčkův Brod	Střední	5 116	6 389	15 730	61 595
57.	AGROPARKL, spol. s. r. o.	Jeseník	Malá	4 901	6 052	6 705	13 056
58.	Zemědělské družstvo MÍR se sídlem v Ratiboří	Vsetín	Střední	4 859	5 901	6 101	18 682
59.	Zemědělské družstvo Sever Loukovec	Mladá Boleslav	Střední	4 772	5 541	7 847	34 500
60.	1. Hradecká zemědělská, a. s.	Opava	Malá	4 587	5 533	6 278	19 448
61.	AGS AGRO České Budějovice, a. s.	České Budějovice	Malá	3 994	4 132	5 213	14 134
62.	Zemědělské obchodní družstvo Sedliště	Svitavy	Malá	3 605	4 184	4 758	10 517
63.	Zemědělské družstvo Jeseník	Jeseník	Střední	3 585	4 484	7 880	25 467
64.	K V A R T O, spol. s. r. o.	Benešov	Střední	4 434	5 740	7 670	11 584
65.	M + A + J s. r. o.	Louny	Střední	3 594	4 446	4 853	7 780
66.	PRVNÍ ŽATECKÁ a. s.	Teplice	Malá	3 385	4 188	5 107	8 353
67.	AGROSUMAK, a. s.	Nový Jičín	Střední	2 630	3 068	4 959	48 402
68.	AG AGROPRIM, s. r. o.	Benešov	Malá	2 594	3 200	4 500	9 726
69.	EUROFARMS JIHLAVA, s. r. o.	Jihlava	Malá	2 483	3 383	4 201	4 164
70.	Zemědělská akciová společnost Březno	Mladá Boleslav	Malá	2 464	3 104	3 416	17 123
71.	MAVEX AGRO, spol. s. r. o.	Cheb	Malá	2 267	2 800	2 922	5 186
72.	Farma Sousedovice s. r. o.	Strakonice	Malá	2 155	2 349	2 571	8 741
73.	ZAS Podchotučí, a. s.	Nymburk	Malá	2 084	2 563	3 563	14 364
74.	AGRO Vnorovy, a. s.	Hodonín	Malá	2 006	2 451	2 451	11 333
75.	AGRO Píchov, s. r. o.	Kladno	Malá	1 957	2 436	2 857	5 524
76.	STATEK BŘEŽANY, spol. s. r. o.	Znojmo	Malá	1 653	1 484	1 741	7 055
77.	AGRO Jinín, a. s.	Strakonice	Malá	1 569	1 569	2 696	6 814
78.	RYNAGRO, a. s.	Pelhřimov	Malá	1 554	2 000	4 278	13 907
79.	AGRO Rozsochy, a. s.	Žďár nad Sázavou	Malá	1 494	1 850	1 929	11 918
80.	PLEMO, a. s.	Žďár nad Sázavou	Malá	1 471	1 849	1 849	2 458
81.	ZERA, a. s.	Hodonín	Malá	1 093	1 425	1 425	9 845
82.	ZEMSPOL, spol. s. r. o.	Hodonín	Malá	1 091	1 443	1 589	1 776
83.	ZEAS Mančice, a. s.	Kutná Hora	Malá	959	1 325	1 325	1 522
84.	AgroZES, spol. s. r. o.	Rakovník	Malá	852	1 067	1 192	5 040
85.	Agro-družstvo MORAVA	Prerov	Malá	742	971	4 358	16 999
86.	Zemědělské zásobování Plzeň, a. s.	Plzeň-Sever	Střední	582	1 956	6 316	13 836
87.	Zemědělské družstvo Těšetice	Olomouc	Malá	493	729	1 414	10 786
88.	Zemědělské družstvo Záhoří Soběchleby	Prerov	Malá	266	266	465	8 079
89.	VSV, a. s.	Hodonín	Malá	20	31	31	8 258
90.	ZOS Běsno s. r. o.	Louny	Mikro	7	80	708	708

91.	Zemědělské družstvo Prachatice	Prachatice	Mikro	-1	-1	2	182
92.	Zemědělská společnost Třebívlice a. s.	Louny	Malá	-171	-171	83	3 499
93.	ROLANA s. r. o.	Hradec Králové	Malá	-609	434	844	7 698
94.	Zemědělské družstvo Přeštěnice	Písek	Malá	-1 153	-1 291	-930	8 319
95.	Zemědělské obchodní družstvo DELTA Štípa	Zlín	Malá	-1 831	-1 261	-1 228	706
96.	AGRI SYSTEM, s. r. o.	Kutná Hora	Střední	-2 134	-2 589	1 217	7 557
97.	BPS Vidonice s. r. o.	Jičín	Mikro	-3 676	-3 676	-3 087	2 341
98.	Zemědělské družstvo Francova Lhota	Vsetín	Malá	-2 485	-2 478	-2 229	5 188
99.	SADY CZ, s. r. o.	Hodonín	Malá	-13 040	-13 782	-13 738	-10 274
100.	AGROPODNIK Hodonín, a. s.	Hodonín	Střední	-77 743	-81 117	-80 842	-64 288

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Veřejný rejstřík a Sbirka listin, 2020); (Knápková, Pavelková, & Šteker, 2013)

Příloha 2: Databáze pro výpočet podílu zisku na obratu

Pořadí	Název podniku	Velikost ú. j.	EAT	EBITDA	OBRAT
			v tis. Kč		
1.	AGRO – Měřín, a. s.	Velká	171 744	309 946	1 021 776
2.	AGRO Jesenice u Prahy, a. s.	Střední	86 565	169 744	800 420
3.	ANIMALCO, a. s.	Velká	70 945	89 901	5 243 069
4.	AFEED, a. s.	Velká	67 585	105 447	4 094 267
5.	AGROTEC, a. s.	Velká	60 972	139 308	4 557 640
6.	ANIMO Žatec, a. s.	Střední	60 396	117 106	599 425
7.	Zemědělské družstvo Dolní Újezd	Velká	56 845	150 649	727 991
8.	Wotan Forest, a. s.	Velká	51 850	144 616	1 656 846
9.	ZZN Polabí, a. s.	Velká	50 585	156 340	4 748 814
10.	AGRI CS, a. s.	Velká	49 502	68 512	1 463 350
11.	CEREA, a. s.	Velká	32 663	117 369	4 473 289
12.	AgroZZN, a. s.	Velká	29 738	91 523	2 604 278
13.	Vodňanské kuře, s. r. o.	Střední	28 110	61 930	927 256
14.	ÚSOVSKO AGRO, s. r. o.	Velká	27 979	100 079	581 999
15.	Zemědělská společnost Blšany s. r. o.	Střední	24 260	40 443	140 874
16.	DZV NOVA, a. s.	Střední	23 024	57 075	225 983
17.	DZS STRUHAŘOV, a. s.	Střední	22 843	64 985	354 529
18.	ZEAS Podorlicko, a. s.	Střední	21 779	55 262	233 586
19.	SALIX MORAVA, a. s.	Střední	21 396	53 801	482 210
20.	Ústav pro strukturální politiku v zemědělství, a. s.	Malá	20 902	37 461	109 645
21.	SCHROM FARMS spol. s. r. o.	Střední	20 651	42 146	479 737
22.	Zemědělské zásobování a nákup Strakonice, a. s.	Střední	20 258	51 642	1 133 137
23.	Zemědělské družstvo Dobruška	Malá	19 616	47 976	129 275
24.	ZEMOS, a. s.	Střední	18 036	75 320	304 408
25.	AGRO Jevišovice, a. s.	Střední	17 342	64 711	513 132
26.	Zemědělské družstvo Trstěnice	Malá	16 306	42 143	136 978
27.	Spearhead Czech, s. r. o.	Malá	15 525	48 135	74 710
28.	FARMTEC, a. s.	Střední	14 883	24 626	850 409
29.	SPV Pelhřimov, a. s.	Střední	14 640	89 419	581 842
30.	Zemědělské družstvo Opařany	Střední	14 515	46 619	162 919
31.	Výkrm Třebíč, s. r. o.	Střední	13 928	59 287	696 681

32.	KLADRUBSKÁ a. s.	Střední	13 516	61 885	237 542
33.	ZEM, a. s.	Střední	12 245	34 470	215 306
34.	Zemědělské družstvo VRCHOVINA	Malá	12 019	18 501	60 115
35.	Poděbradská blata, a. s.	Malá	12 012	30 833	166 577
36.	Zemědělské obchodní družstvo Předslavice	Malá	11 835	28 471	97 457
37.	ZD KřeCHOŇ, a. s.	Malá	11 726	22 775	109 947
38.	Výkrm Tagrea, s. r. o.	Střední	10 957	24 481	306 005
39.	Oseva Agri Chrudim, a. s.	Střední	10 522	38 883	298 924
40.	Zemědělské družstvo Světnov	Malá	10 391	28 822	80 106
41.	CHOVSERVIS a. s.	Střední	9 924	28 722	797 258
42.	Zemědělské družstvo Kokory	Střední	9 781	21 959	175 941
43.	Frýdlantská zemědělská a. s.	Malá	8 761	23 442	90 053
44.	AGD Kačice, s. r. o.	Malá	8 380	28 366	144 467
45.	AGROCOM HRUŠOVANY spol. s. r. o.	Malá	8 089	18 498	78 148
46.	První zemědělská Záhornice, a. s.	Malá	7 716	19 488	114 155
47.	ZEAS Puclice, a. s.	Střední	7 697	50 660	210 342
48.	Zemědělské družstvo Nechanice	Střední	7 208	31 077	140 735
49.	ZEVA Chlístovice, a. s.	Malá	6 962	13 897	68 874
50.	ALIMEX NEZVĚSTICE, a. s.	Střední	6 670	47 763	228 353
51.	EUROFARMS AGRO-B, s. r. o.	Střední	6 540	30 543	220 346
52.	Zemědělské družstvo Senice na Hané	Střední	5 749	47 092	348 548
53.	Lužanská zemědělská, a. s.	Střední	5 598	22 626	142 352
54.	Agropodnik DOMAŽLICE a. s.	Střední	5 270	15 950	1 954 957
55.	ÚSOVSKO EKO, s. r. o.	Malá	5 201	9 044	53 784
56.	ZS Vilémov, a. s.	Střední	5 116	61 595	249 660
57.	AGROPARKL spol. s. r. o.	Malá	4 901	13 056	54 504
58.	Zemědělské družstvo MÍR se sídlem v Ratiboři	Střední	4 859	18 682	109 073
59.	Zemědělské družstvo Sever Loukovec	Střední	4 772	34 500	172 782
60.	l. Hradecká zemědělská, a. s.	Malá	4 587	19 448	99 581
61.	AGS AGRO České Budějovice, a. s.	Malá	3 994	14 134	84 352
62.	Zemědělské obchodní družstvo Sedliště	Malá	3 605	10 517	39 784
63.	Zemědělské družstvo Jeseník	Střední	3 585	25 467	92 700
64.	K V A R T O, spol. s. r. o.	Střední	4 434	11 584	333 574
65.	M + A + J s. r. o.	Střední	3 594	7 780	26 815
66.	PRVNÍ ŽATECKÁ, a. s.	Malá	3 385	8 353	48 158
67.	AGROSUMAK, a. s.	Střední	2 630	48 402	262 712
68.	AG AGROPRIM, s. r. o.	Malá	2 594	9 726	49 442
69.	EUROFARMS JIHLAVA, s. r. o.	Malá	2 483	4 164	98 741
70.	Zemědělská akciová společnost Březno	Malá	2 464	17 123	101 784
71.	MAVEX AGRO, spol. s. r. o.	Malá	2 267	5 186	55 152
72.	Farma Sousedovice s. r. o.	Malá	2 155	8 741	36 773
73.	ZAS Podchotucí, a. s.	Malá	2 084	14 364	125 175
74.	AGRO Vnorovy, a. s.	Malá	2 006	11 333	71 003
75.	AGRO Plchov, s. r. o.	Malá	1 957	5 524	25 588
76.	STATEK BŘEŽANY, spol. s. r. o.	Malá	1 653	7 055	49 844
77.	AGRO Jinín, a. s.	Malá	1 569	6 814	35 577

78.	RYNAGRO, a. s.	Malá	1 554	13 907	85 366
79.	AGRO Rozsochy, a. s.	Malá	1 494	11 918	65 194
80.	PLEMO, a. s.	Malá	1 471	2 458	26 175
81.	ZERA, a. s.	Malá	1 093	9 845	114 858
82.	ZEMSPOL, spol. s. r. o.	Malá	1 091	1 776	32 639
83.	ZEAS Mančice, a. s.	Malá	959	1 522	22 002
84.	AgroZES, spol. s. r. o.	Malá	852	5 040	74 612
85.	Agro-družstvo MORAVA	Malá	742	16 999	112 998
86.	Zemědělské zásobování Plzeň, a. s.	Střední	582	13 836	535 178
87.	Zemědělské družstvo Těšetice	Malá	493	10 786	79 472
88.	Zemědělské družstvo Záhoří Soběchleby	Malá	266	8 079	104 576
89.	VSV, a. s.	Malá	20	8 258	103 114
90.	ZOS Běsno s. r. o.	Mikro	7	708	1 057
91.	Zemědělské družstvo Prachatice	Mikro	-1	182	433
92.	Zemědělská společnost Třebívlice a. s.	Malá	-171	3 499	28 297
93.	ROLANA s. r. o.	Malá	-609	7 698	59 403
94.	Zemědělské družstvo Přestěnice	Malá	-1 153	8 319	62 555
95.	Zemědělské obchodní družstvo DELTA Štípa	Malá	-1 831	706	38 003
96.	AGRI SYSTEM, s. r. o.	Střední	-2 134	7 557	230 206
97.	BPS Vidonice s. r. o.	Mikro	-3 676	2 341	10 384
98.	Zemědělské družstvo Francova Lhota	Malá	-2 485	5 188	29 993
99.	SADY CZ, s. r. o.	Malá	-13 040	-10 274	42 136
100.	AGROPODNIK Hodonín, a. s.	Střední	-77 743	-64 288	261 101

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Veřejný rejstřík a Sběrka listin, 2020)

Příloha 3: Databáze pro výpočet podílu OPV na zisku před zdaněním

Pořadí	Název podniku	Velikost ú. j.	EBT	Ostatní provozní výnosy
			v tis. Kč	
1.	AGRO – Měřín, a. s.	Velká	211 845	288 490
2.	AGRO Jesenice u Prahy, a. s.	Střední	103 332	73 363
3.	ANIMALCO, a. s.	Velká	87 847	3 028
4.	AFEED, a. s.	Velká	83 913	343 182
5.	AGROTEC, a. s.	Velká	77 942	137 512
6.	ANIMO Žatec, a. s.	Střední	72 180	70 935
7.	Zemědělské družstvo Dolní Újezd	Velká	71 215	173 749
8.	Wotan Forest, a. s.	Velká	63 960	55 834
9.	ZZN Polabí, a. s.	Velká	50 951	72 499
10.	AGRI CS, a. s.	Velká	62 287	43 256
11.	CEREA, a. s.	Velká	35 330	86 729
12.	AgroZZN, a. s.	Velká	30 058	24 159
13.	Vodňanské kuře, s. r. o.	Střední	34 800	91 514
14.	ÚSOVSKO AGRO, s. r. o.	Velká	33 332	192 981
15.	Zemědělská společnost Blšany s. r. o.	Střední	30 197	31 817
16.	DZV NOVA, a. s.	Střední	28 454	59 525
17.	DZS STRUHAŘOV, a. s.	Střední	28 538	75 627
18.	ZEAS Podorlicko, a. s.	Střední	26 797	62 698
19.	SALIX MORAVA, a. s.	Střední	26 546	103 719
20.	Ústav pro strukturální politiku v zemědělství, a. s.	Malá	25 798	47 002
21.	SCHROM FARMS spol. s. r. o.	Střední	25 681	210 307

22.	Zemědělské zásobování a nákup Strakonice, a. s.	Střední	25 906	36 104
23.	Zemědělské družstvo Dobruška	Malá	24 248	46 454
24.	ZEMOS, a. s.	Střední	22 335	93 720
25.	AGRO Jevišovice, a. s.	Střední	18 832	92 278
26.	Zemědělské družstvo Trstěnice	Malá	20 062	46 406
27.	Spearhead Czech, s. r. o.	Malá	18 136	5 281
28.	FARMTEC, a. s.	Střední	16 893	10 187
29.	SPV Pelhřimov, a. s.	Střední	18 302	65 879
30.	Zemědělské družstvo Opařany	Střední	17 900	60 456
31.	Výkrm Třebíč, s. r. o.	Střední	17 305	55 021
32.	KLADRUBSKÁ a. s.	Střední	16 941	79 919
33.	ZEM, a. s.	Střední	15 153	37 790
34.	Zemědělské družstvo VRCHOVINA	Malá	14 885	15 292
35.	Poděbradská blata, a. s.	Malá	14 872	35 493
36.	Zemědělské obchodní družstvo Předslavice	Malá	14 592	28 425
37.	ZD Křechoř, a. s.	Malá	14 511	26 964
38.	Výkrm Tagrea, s. r. o.	Střední	13 497	29 351
39.	Oseva Agri Chrudim, a. s.	Střední	12 623	58 736
40.	Zemědělské družstvo Světnov	Malá	12 971	23 115
41.	CHOVSERVIS a. s.	Střední	12 208	370 647
42.	Zemědělské družstvo Kokory	Střední	10 510	40 723
43.	Frýdlantská zemědělská a. s.	Malá	10 837	25 645
44.	AGD Kačice, s. r. o.	Malá	10 276	30 355
45.	AGROCOM HRUŠOVANY spol. s r. o.	Malá	10 066	19 541
46.	První zemědělská Záhornice, a. s.	Malá	9 602	27 386
47.	ZEAS Puclice, a. s.	Střední	10 541	64 551
48.	Zemědělské družstvo Nechanice	Střední	9 012	35 142
49.	ZEVA Chlístovice, a. s.	Malá	8 604	12 526
50.	ALIMEX NEZVĚSTICE, a. s.	Střední	7 627	76 749
51.	EUROFARMS AGRO-B, s. r. o.	Střední	8 219	77 736
52.	Zemědělské družstvo Senice na Hané	Střední	7 995	84 944
53.	Lužanská zemědělská, a. s.	Střední	6 525	29 084
54.	Agropodnik DOMAŽLICE a. s.	Střední	5 852	45 806
55.	ÚSOVSKO EKO, s. r. o.	Malá	6 415	40 210
56.	ZS Vilémov, a. s.	Střední	6 389	57 026
57.	AGROPARKL spol. s r. o.	Malá	6 052	23 273
58.	Zemědělské družstvo MÍR se sídlem v Ratiboři	Střední	5 901	31 101
59.	Zemědělské družstvo Sever Loukovec	Střední	5 541	46 719
60.	l. Hradecká zemědělská, a. s.	Malá	5 533	24 022
61.	AGS AGRO České Budějovice, a. s.	Malá	4 132	26 632
62.	Zemědělské obchodní družstvo Sedliště	Malá	4 184	9 469
63.	Zemědělské družstvo Jeseník	Střední	4 484	40 208
64.	K V A R T O, spol, s. r. o.	Střední	5 740	11 962
65.	M + A + J s. r. o.	Střední	4 446	5 291
66.	PRVNÍ ŽATECKÁ, a. s.	Malá	4 188	9 457
67.	AGROSUMAK, a. s.	Střední	3 068	58 073
68.	AG AGROPRIM, s. r. o.	Malá	3 200	15 915
69.	EUROFARMS JIHLAVA, s. r. o.	Malá	3 383	22 776
70.	Zemědělská akciová společnost Březno	Malá	3 104	25 361
71.	MAVEX AGRO, spol. s. r. o.	Malá	2 800	14 259
72.	Farma Sousedovice s. r. o.	Malá	2 349	10 957
73.	ZAS Podchotucí, a. s.	Malá	2 563	22 076
74.	AGRO Vnorovy, a. s.	Malá	2 451	14 329
75.	AGRO Plchov, s. r. o.	Malá	2 436	6 766
76.	STATEK BŘEŽANY, spol. s. r. o.	Malá	1 484	12 952

77.	AGRO Jinín, a. s.	Malá	1 569	16 933
78.	RYNAGRO, a. s.	Malá	2 000	22 250
79.	AGRO Rozsochy, a. s.	Malá	1 850	16 773
80.	PLEMO, a. s.	Malá	1 849	693
81.	ZERA, a. s.	Malá	1 425	21 559
82.	ZEMSPOL, spol. s. r. o.	Malá	1 443	6 334
83.	ZEAS Mančice, a. s.	Malá	1 325	3 492
84.	AgroZES, spol. s. r. o.	Malá	1 067	21 396
85.	Agro-družstvo MORAVA	Malá	971	50 501
86.	Zemědělské zásobování Plzeň, a. s.	Střední	1 956	12 863
87.	Zemědělské družstvo Těšetice	Malá	729	14 208
88.	Zemědělské družstvo Záhoří Soběchleby	Malá	266	16 488
89.	VSV, a. s.	Malá	31	21 325
90.	ZOS Běsno s. r. o.	Mikro	80	46
91.	Zemědělské družstvo Prachatice	Mikro	-1	206
92.	Zemědělská společnost Třebívlice a. s.	Malá	-171	6 503
93.	ROLANA s. r. o.	Malá	434	28 329
94.	Zemědělské družstvo Přestěnice	Malá	-1 291	17 765
95.	Zemědělské obchodní družstvo DELTA Štípa	Malá	-1 261	1 826
96.	AGRI SYSTEM, s. r. o.	Střední	-2 589	9 149
97.	BPS Vidonice s. r. o.	Mikro	-3 676	6 935
98.	Zemědělské družstvo Francova Lhota	Malá	-2 478	20 131
99.	SADY CZ, s. r. o.	Malá	-13 782	9 308
100.	AGROPODNIK Hodonín, a. s.	Střední	-81 117	18 818

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Veřejný rejstřík a Sbirka listin, 2020)

Příloha 4: Databáze pro výpočet rentability

Pořadí	Název podniku	VK	Aktiva NETTO	Tržby
		v tis. Kč		
1.	AGRO – Měřín, a. s.	1 916 609	2 153 065	704 183
2.	AGRO Jesenice u Prahy, a. s.	943 050	1 012 267	725 978
3.	ANIMALCO, a. s.	376 914	829 441	5 217 331
4.	AFEED, a. s.	610 685	1 085 104	3 738 933
5.	AGROTEC, a. s.	1 512 172	2 817 472	4 365 506
6.	ANIMO Žatec, a. s.	431 168	711 262	528 245
7.	Zemědělské družstvo Dolní Újezd	962 750	1 240 711	547 377
8.	Wotan Forest, a. s.	769 531	1 255 825	1 594 964
9.	ZZN Polabí, a. s.	2 135 679	4 172 275	4 585 181
10.	AGRI CS, a. s.	523 612	827 989	1 404 537
11.	CEREA, a. s.	1 561 654	3 287 083	4 352 638
12.	AgroZZN, a. s.	1 327 912	2 725 829	2 560 597
13.	Vodňanské kuře, s. r. o.	599 068	742 032	834 763
14.	ÚSOVSKO AGRO, s. r. o.	648 906	894 055	386 851
15.	Zemědělská společnost Blšany s. r. o.	196 687	274 776	108 817
16.	DZV NOVA, a. s.	401 293	474 622	156 461
17.	DZS STRUHAŘOV, a. s.	431 919	622 107	278 592
18.	ZEAS Podorlicko, a. s.	517 114	587 991	170 633
19.	SALIX MORAVA, a. s.	582 288	696 193	377 081
20.	Ústav pro strukturální politiku v zemědělství, a. s.	174 374	189 444	61 739
21.	SCHROM FARMS spol. s. r. o.	260 180	350 590	268 293
22.	Zemědělské zásobování a nákup Strakonice, a. s.	273 591	674 203	1 095 257
23.	Zemědělské družstvo Dobruška	307 794	365 799	82 741
24.	ZEMOS, a. s.	488 863	649 079	210 262
25.	AGRO Jevišovice, a. s.	237 207	660 522	420 848

26.	Zemědělské družstvo Trstěnice	182 705	305 432	89 934
27.	Spearhead Czech, s. r. o.	913 586	1 542 308	33 224
28.	FARMTEC, a. s.	279 863	363 485	838 807
29.	SPV Pelhřimov, a. s.	549 927	953 287	515 897
30.	Zemědělské družstvo Opařany	378 794	428 994	102 373
31.	Výkrm Třebíč, s. r. o.	429 909	646 339	641 180
32.	KLADRUBSKÁ a. s.	312 045	615 118	157 573
33.	ZEM, a. s.	311 943	365 790	177 082
34.	Zemědělské družstvo VRCHOVINA	91 745	98 822	44 730
35.	Poděbradská blata, a. s.	260 197	294 278	130 931
36.	Zemědělské obchodní družstvo Předslavice	144 808	180 611	68 569
37.	ZD Křečhoř, a. s.	227 289	231 114	82 019
38.	Výkrm Tagrea, s. r. o.	255 207	314 484	274 827
39.	Oseva Agri Chrudim, a. s.	395 663	460 101	238 882
40.	Zemědělské družstvo Světnov	81 295	165 659	56 986
41.	CHOVSERVIS a. s.	256 739	385 392	425 563
42.	Zemědělské družstvo Kokory	196 650	284 375	135 126
43.	Frýdlantská zemědělská a. s.	76 943	126 962	64 297
44.	AGD Kačice, s. r. o.	135 836	193 180	114 112
45.	AGROCOM HRUŠOVANY spol. s. r. o.	107 968	253 259	58 605
46.	První zemědělská Záhornice, a. s.	160 416	228 188	86 769
47.	ZEAS Puclice, a. s.	159 376	487 103	145 786
48.	Zemědělské družstvo Nechanice	155 588	235 382	105 461
49.	ZEVA Chlístovice, a. s.	116 525	128 671	56 126
50.	ALIMEX NEZVĚSTICE, a. s.	281 104	494 640	151 073
51.	EUROFARMS AGRO-B, s. r. o.	186 421	322 234	142 084
52.	Zemědělské družstvo Senice na Hané	632 138	832 972	262 410
53.	Lužanská zemědělská, a. s.	238 766	283 437	113 265
54.	Agropodnik DOMAŽLICE a. s.	169 774	298 491	1 907 861
55.	ÚSOVSKO EKO, s. r. o.	70 295	80 483	12 983
56.	ZS Vilémov, a. s.	208 651	512 641	192 634
57.	AGROPARKL, spol. s. r. o.	88 720	117 209	31 197
58.	Zemědělské družstvo MÍR se sídlem v Ratiboři	122 074	151 056	77 885
59.	Zemědělské družstvo Sever Loukovec	201 804	295 169	125 832
60.	l. Hradecká zemědělská, a. s.	137 463	216 349	75 430
61.	AGS AGRO České Budějovice, a. s.	96 079	149 571	57 719
62.	Zemědělské obchodní družstvo Sedliště	92 844	153 399	28 384
63.	Zemědělské družstvo Jeseník	116 436	232 652	52 195
64.	K V A R T O, spol. s. r. o.	49 438	149 868	321 230
65.	M + A + J s. r. o.	49 999	61 832	21 350
66.	PRVNÍ ŽATECKÁ, a. s.	81 112	104 351	38 701
67.	AGROSUMAK, a. s.	350 600	417 688	204 207
68.	AG AGROPRIM, s. r. o.	81 380	130 084	33 527
69.	EUROFARMS JIHLAVA, s. r. o.	122 482	142 788	74 001
70.	Zemědělská akciová společnost Březno	105 801	136 294	76 111
71.	MAVEX AGRO, spol. s. r. o.	40 491	47 661	40 648
72.	Farma Sousedovice s. r. o.	51 544	67 281	25 691
73.	ZAS Podchotučí, a. s.	207 599	265 945	103 098
74.	AGRO Vnorovy, a. s.	98 097	104 262	56 313
75.	AGRO Pichov, s. r. o.	34 987	52 877	18 819
76.	STATEK BŘEŽANY, spol. s. r. o.	56 653	71 573	36 873
77.	AGRO Jinín, a. s.	29 148	80 012	18 644
78.	RYNAGRO, a. s.	85 080	196 314	63 116
79.	AGRO Rozsochy, a. s.	116 096	138 385	47 949
80.	PLEMO, a. s.	11 120	14 248	25 253
81.	ZERA, a. s.	165 735	187 965	92 996

82.	ZEMSPOL, spol. s. r. o.	11 521	32 288	26 285
83.	ZEAS Mančice, a. s.	22 046	22 642	18 349
84.	AgroZES, spol. s. r. o.	16 636	42 584	53 190
85.	Agro-družstvo MORAVA	133 969	205 007	61 796
86.	Zemědělské zásobování Plzeň, a. s.	116 731	348 051	522 211
87.	Zemědělské družstvo Těšetice	118 691	157 075	60 270
88.	Zemědělské družstvo Záhoří Soběchleby	80 764	99 732	88 087
89.	VSV, a. s.	158 411	180 245	81 424
90.	ZOS Běsno s. r. o.	3 014	27 342	1 011
91.	Zemědělské družstvo Prachatice	9 704	10 142	130
92.	Zemědělská společnost Třebívlice a. s.	13 218	43 569	21 794
93.	ROLANA s. r. o.	87 320	101 581	31 053
94.	Zemědělské družstvo Přestěnice	82 805	120 146	44 219
95.	Zemědělské obchodní družstvo DELTA Štípa	44 815	72 770	36 171
96.	AGRI SYSTEM, s. r. o.	42 263	207 073	220 715
97.	BPS Vidonice s. r. o.	-10 146	83 055	3 449
98.	Zemědělské družstvo Francova Lhota	78 913	90 570	9 790
99.	SADY CZ, s. r. o.	56 954	64 981	32 815
100.	AGROPODNIK Hodonín, a. s.	247 406	343 570	241 757

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Veřejný rejstřík a Sběrka listin, 2020)